

**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Białej Podlaskiej**
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 24, 21-500 Biała Podlaska
tel/fax. 83-343-85-37
NIP 537 18 39 366, REGON 002300640
e - mail: mopsbp@wp.pl; [www: www.mops-bialapodlaska.pl](http://www.mops-bialapodlaska.pl)

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W BIAŁEJ PODLASKIEJ
ZA 2014 ROK**

Spis treści

Spis treści.....	2
Wstęp.....	4
I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE.....	5
1. Struktura organizacyjna.....	5
2. Kadra realizująca zadania ustawowe.....	6
2.1. Zatrudnienie.....	6
2.2. Wykształcenie pracowników.....	7
2.3. Szkolenia pracowników i podnoszenie kwalifikacji zawodowych.....	8
II. DOCHODY I WYDATKI MOPS.....	10
1. Dochody budżetowe MOPS.....	10
2. Wydatki budżetowe MOPS.....	11
2.1. Wydatki ze względu na zakres finansowania zadania.....	11
2.2. Wydatki MOPS ze względu na zakres realizowania zadania.....	12
2.3. Wydatki realizowane przez MOPS w 2014 r. z podziałem na formy wsparcia.....	12
2.4. Wydatki ponoszone z budżetu Miasta Biała Podlaska w 2014 r. merytorycznie nadzorowane przez MOPS.....	13
III. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ.....	14
1. Informacje ogólne.....	14
2. Osoby korzystające z pomocy społecznej.....	15
3. Zadania własne gminy.....	18
3.1. Świadczenia niepieniężne.....	18
3.1.1. Schronienie.....	18
3.1.2. Dożywianie.....	18
3.1.3. Praca socjalna.....	19
3.1.4. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania.....	20
3.1.5. Sprawienie pogrzebu.....	21
3.1.6. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.....	21
3.1.7. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych.....	22
3.1.8. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności.....	22
3.1.9. Mieszkanie chronione.....	23
3.2. Świadczenia pieniężne.....	24
3.2.1. Zasiłek stały.....	24
3.2.2. Zasiłek okresowy.....	24
3.2.3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy.....	25
4. Zadania zlecone gminie.....	25
4.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	26
4.2. Środowiskowy Dom Samopomocy.....	27
4.3. Cudzoziemcy z pobytem tolerowanym.....	27
5. Zadania powiatu.....	28
5.1. Zadania własne powiatu.....	28
5.1.1. Interwencja kryzysowa.....	28
5.1.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	29

5.2. Zadania zlecone powiatowi.....	29
5.2.1. Cudzoziemcy ze statusem uchodźcy lub ochroną uzupełniającą.....	30
IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	31
1. Rodziny zastępcze	31
2. Pomoc dla osób usamodzielnianych.....	34
3. Placówki opiekuńczo – wychowawcze	36
4. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.....	36
5. Zadania realizowane w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.....	36
6. Zadania realizowane przez powiat na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	37
6.1. Resortowy program wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej	37
6.2. Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2014 – asystent i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.....	38
V. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z INNYCH USTAW.....	39
1. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej.....	39
2. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	40
3. Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.....	45
VI. INNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MOPS W 2014 ROKU.....	50
1. Aktywny samorząd	50
2. Program „Wyrównywania różnic między regionami II”.....	51
3. Projekt systemowy realizowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego	52
VII. KONTROLE MERYTORYCZNO – FINANSOWE W MOPS ORAZ W JEDNOSTKACH PODLEGŁYCH W RAMACH SPRAWOWANEGO PRZEZ MOPS NADZORU.....	55
1. Kontrole zewnętrzne.....	55
2. Kontrole wewnętrzne.....	55
3. Kontrole przeprowadzane przez MOPS	55
VIII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	56

Wstęp

Misją Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym mieszkańców miasta poprzez wspieranie ich w dążeniu do zaspokajania niezbędnych potrzeb umożliwiających życie w godnych warunkach oraz podejmowanie działań zmierzających do ich usamodzielniania i integracji ze środowiskiem.

Niesienie pomocy osobom potrzebującym to odpowiedzialność, która spoczywa między innymi na samorządzie terytorialnym. Jednostką odpowiedzialną za realizację tego zadania, na terenie Gminy Miejskiej Biała Podlaska jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej realizującą zadania gminy, powiatu oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Realizowane zadania wynikają z ustawy o pomocy społecznej, a także z innych ustaw, m.in.: ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W niniejszym sprawozdaniu przedłożono podejmowane w 2014 r. działania zmierzające do zapewnienia mieszkańcom Białej Podlaskiej optymalnych warunków życia, szeroko rozumianej prewencji pozwalającej zapobiegać problemom i obniżyć koszty udzielania pomocy.

Sprawna realizacja tak wielu zróżnicowanych, trudnych i odpowiedzialnych działań była możliwa dzięki pełnemu zrozumieniu rangi zagadnień społecznych przez władze miasta, wsparciu ze strony Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Biała Podlaska oraz współpracy ze służbami publicznymi, głównie: sądami, prokuraturą, oświatą, policją, strażą miejską, jak również z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej.

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

1. Struktura organizacyjna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej swoją działalność opiera na podstawie Statutu przyjętego uchwałą Nr XVIII/164/12 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 30 marca 2012 r. oraz Regulaminu Organizacyjnego zatwierdzonego, jako załącznik do zarządzenia nr 2/2010 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej z dnia 6 kwietnia 2010 r., którego treść zmieniano w drodze zarządzeń dyrektora: 2/2011 z dnia 28 lutego 2011 r., 18/2011 z dnia 21 listopada 2011 r., 3/2012 z dnia 14 lutego 2012 r.

MOPS jest samodzielną jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Biała Podlaska będącej miastem na prawach powiatu. MOPS powołano celem realizacji zadań własnych gminy i powiatu oraz zadań zleconych miastu przez administrację rządową.

Podstawowym aktem prawnym, na podstawie, którego działa MOPS, jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163).

Poza zadaniami wynikającymi z ww. ustawy MOPS realizuje również zadania określone w:

- ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- uchwale Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 - 2020” (M. P. z 2013 r. poz. 1024 z późn. zm.),
- rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1190 z późn. zm.).

Zadania ustawowe realizują:

- a) Dział Pomocy Środowiskowej;
- b) Dział Realizacji Świadczeń z Pomocy Społecznej;
- c) Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem;
- d) Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym;
- e) samodzielne stanowisko d/s przeciwdziałania negatywnym zjawiskom w środowisku lokalnym;
- f) Dział Księgowości;
- g) Dział Administracyjny.

Ponadto przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonują:

- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Biała Podlaska Nr 8/2002 z dnia 31 lipca 2002 r., któremu MOPS zapewnia obsługę kadrową, administracyjną i finansowo – księgową,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Biała Podlaska Nr 279/2011 z dnia

12 października 2011 r., – któremu MOPS zapewnia zaplecze lokalowe, a dwóch pracowników spośród kadry Ośrodka pełni obowiązki Przewodniczącego i Sekretarza Zespołu.

2. Kadra realizująca zadania ustawowe

2.1. Zatrudnienie

Zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej pracownicy posiadają status pracownika samorządowego. Zatrudnieni są na podstawie umowy o pracę na stanowiskach z grupy stanowisk urzędniczych w tym kierowniczych stanowiskach urzędniczych, bądź na stanowiskach pomocniczych i obsługi.

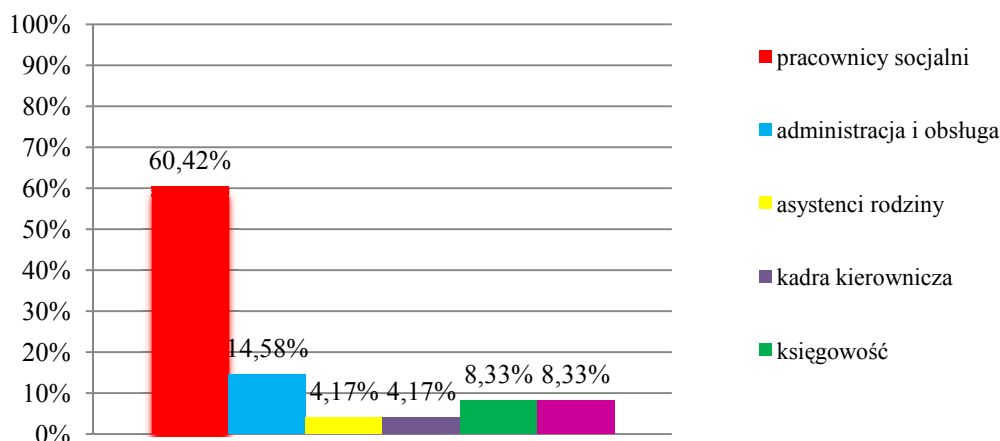
Do stanowisk urzędniczych w Ośrodku zalicza się kadrę kierowniczą, pracowników księgowości i administracji. Stanowiska pomocnicze i obsługi dotyczą pracowników zatrudnionych na różnych szczeblach stanowiska pracownika socjalnego, asystenta rodziny i stanowisk obsługi.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2014 r. – to 48 pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Struktura i stan zatrudnienia w MOPS przedstawiał się następująco:

- liczba etatów – 48
- liczba zatrudnionych pracowników – 48 osób, w tym:
 1. pracownicy socjalni – 29 osób, w tym:
 - a) 7 osób, na stanowisku starszego specjalisty pracy socjalnej;
 - b) 4 osoby, na stanowisku specjalisty pracy socjalnej;
 - c) 9 osób, na stanowisku starszego pracownika socjalnego;
 - d) 9 osób, na stanowisku pracownika socjalnego,
 2. asystent rodziny – 2 osoby,
 3. kadra kierownicza – 2 osoby,
 4. księgowość – 4 osoby,
 5. administracja i obsługa – 7 osób.

W Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w roku 2014 zatrudnionych było 4 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym jeden pracownik na zastępstwo za pracownika przebywającego na urlopie macierzyńskim/rodzicielskim.

Zatrudnienie pracowników w poszczególnych grupach

Wśród ogólnej liczby 48 zatrudnionych to:

- 42 kobiety – co stanowi 87,5 % ogólnej liczby zatrudnionych,
- 6 mężczyzn – co stanowi 12,5 % ogólnej liczby zatrudnionych.

Średni staż pracy pracowników MOPS wyniósł w roku 2014 - 19 lat.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2014 w ramach umów cywilno – prawnych był związany umowami zlecenia na :

- obsługę Noclegowni/Ogrzewalni dla bezdomnych 2 umowy, w okresie zimy 3 umowy,
- obsługę służby bhp – 1 umowa,
- obsługę prawną – 1 umowa,
- koordynację rodzinnej pieczy zastępczej – 1 umowa.

Według danych Wydziału Ewidencji Ludności Urzędu Miasta Biała Podlaska, liczba mieszkańców Białej Podlaskiej zameldowanych na pobyt stały na dzień 31 grudnia 2014 r. wynosiła 56.730 osób.

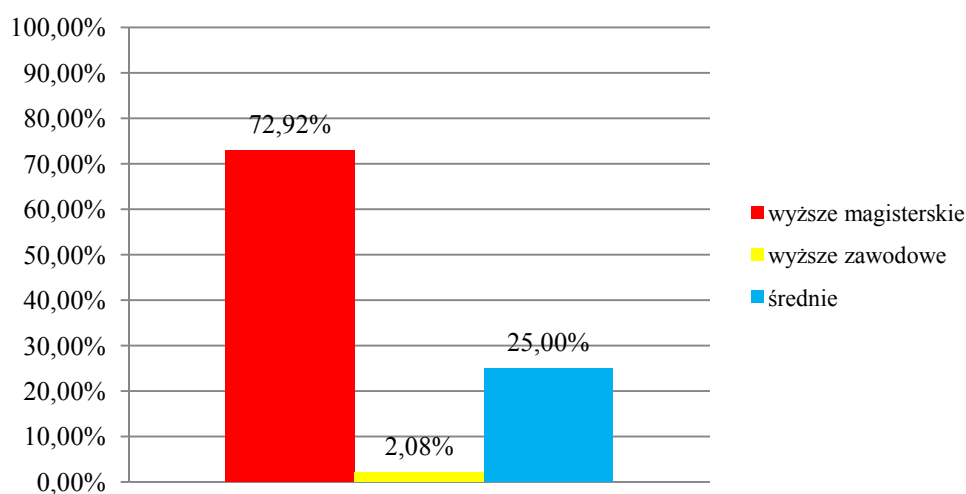
W myśl zapisu art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej – w ośrodku pomocy społecznej powinien być spełniony wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców. W roku 2014 na 1 pracownika socjalnego przypadało 1.956 mieszkańców.

2.2. Wykształcenie pracowników

Wszyscy zatrudnieni w MOPS pracownicy spełniają wymogi kwalifikacyjne określone ustawą o pracownikach samorządowych, ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. poziom wykształcenia kadry MOPS kształtował się następująco:

- wykształcenie wyższe magisterskie - 35 osób, w tym:
 - 8 osób dodatkowo wykształcenie podyplomowe;
 - 5 osób dodatkowo specjalizacja w zawodzie pracownika socjalnego;
- wyższe zawodowe – 1 osoba;
 - dodatkowo wykształcenie podyplomowe
- średnie – 12 osób, w tym:
 - 4 osoby dodatkowo specjalizacja w zawodzie pracownika socjalnego.

Wykształcenie zatrudnionych pracowników

Stawiane pracownikom merytorycznym wymagania ustawowe w zakresie posiadania kwalifikacji są ściśle przestrzegane. Kadra kierownicza posiada wymagane wykształcenie. Wszystkim pracownikom zatrudnionym w Ośrodku, tak na stanowiskach urzędniczych, jak i pomocniczych stwarza się warunki do podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

2.3. Szkolenia pracowników i podnoszenie kwalifikacji zawodowych

W roku 2014 pracownicy MOPS doskonalili swój warsztat pracy uczestnicząc w szeregu kursów, szkoleń, konferencji, seminariów i warsztatów podnoszących kwalifikacje i umiejętności zawodowe.

Przeważająca większość kursów, szkoleń, warsztatów, konferencji, seminariów, w których brali udział pracownicy Ośrodka była bezpłatna, sfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach m.in. projektów systemowych Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Instytutu Rozwoju Służb Społecznych, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie.

Pracownicy socjalni brali udział w większości wyjazdowych szkoleń z zakresu:

1. Szkolenia z nowych technologii pracowników w wieku + 45 – 4 osoby,
2. Pomoc społeczna – aktualne problemy – 2 osoby,
3. Standardy usług i modeli instytucji pomocy i integracji społecznej – 1 osoba,
4. Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej – tworzenie gminnego programu wychodzenia z bezdomności – 1 osoba,
5. Formy pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi – metody pracy – 2 osoby,
6. Procedury administracyjne i techniki prawodawcze w JST – 1 osoba,
7. Działania na rzecz poszerzenia współpracy instytucji rynku pracy i instytucji pomocy społecznej – 1 osoba,
8. Wspieranie osób z autyzmem na przestrzeni życia – 2 osoby,
9. Sieć współpracy instytucji działających na rzecz osób pokrzywdzonych – 1 osoba,
10. Oprogramowanie do obsługi Pieczy Zastępczej – 1 osoba,
11. Formy pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi – 1 osoba,
12. Asystent usamodzielnienia – 1 osoba,
13. Dobro dziecka, a działania Policji – 2 osoby,
14. Szkody zdrowotne, trudności szkolne i problemy wychowawcze u dzieci matek pijących alkohol w ciąży – 12 osób,
15. Komunikacja interpersonalna w interwencji kryzysowej – 11 osób,
16. Profesjonalizm w rodzinie adopcyjnej i zastępczej – misja czy praca – 2 osoby.

Kadra kierownicza Ośrodka uczestniczyła w szkoleniach podnoszących kompetencje zawodowe z zakresu:

1. Szkolenia z nowych technologii pracowników w wieku + 45 – 2 osoby,
2. Akademia szefa- zarządzanie zespołem – 1 osoba,
3. Standardy usług i modeli instytucji pomocy i integracji społecznej – 1 osoba,
4. Procedury administracyjne i techniki prawodawcze w JST – 1 osoba,
5. Szkolenie dla kadry zarządzającej ops – 1 osoba,
6. Wspieranie osób z autyzmem na przestrzeni życia – 1 osoba,
7. Kontrola zarządcza w PCPR – 1 osoba,
8. System wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 1 osoba,
9. Rodzina a nie instytucja – 1 osoba.

Pracownicy administracyjni, w tym księgowości, doskonalili swoje umiejętności zawodowe w zakresie:

1. Przegląd nowości i zmian w prawie pracy – 1 osoba,
2. Szkolenia z nowych technologii pracowników w wieku + 45 – 3 osoby,
3. Przekazywanie, rozliczanie i kontrole dotacji udzielanych w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego – 1 osoba,
4. Prawo Zamówień Publicznych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej – 1 osoba,
5. Rachunkowość i gospodarka finansowa ops – 1 osoba,
6. Zastosowanie prawa pracy i ubezpieczeń społecznych w praktyce, z uwzględnieniem zmian i interpretacji – 1 osoba,
7. Masowe podłączenie jednostek terenowych do CSZS w ramach EMP@TIA – 1 osoba,
8. Aktywny Samorząd – 1 osoba,
9. Windykacja należności, egzekucja administracyjna – nowe przepisy – 1 osoba,
10. Monitoring i ewaluacja w projektach EFS – 1 osoba,
11. Jak prawidłowo zakończyć realizację projektu EFS – 2 osoby,
12. Systemy informatyczne SYGNITY a CSZS „Empatia” – 1 osoba.

Ponadto pracownicy podnoszą swoje kwalifikacje we własnym zakresie, m.in. pracownik Działu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym legitymujący się studiami wyższymi, zatrudniony na stanowisku inspektora w VI 2014 roku uzyskał dyplom ukończenia Studium Pracowników Służb Społecznych, zaś w XII 2014 roku przedłożył dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku praca socjalna.

II. DOCHODY I WYDATKI MOPS

1. Dochody budżetowe MOPS

W 2014 r. dochody uzyskane przez MOPS w Białej Podlaskiej wyniosły łącznie 201.932 zł. W porównaniu z rokiem ubiegłym, kiedy to dochody wyniosły 169.991 zł nastąpił wzrost o 18,79 %. Wzrost uzyskanych dochodów własnych wynikał przede wszystkim ze zwrotów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydatków za pochówki, podwojenia wpływów odpłatności od rodzin za usługi opiekuńcze świadczone ich bliskim oraz egzekucji komorniczej odpłatności za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych. Natomiast wzrost dochodów związanych z realizacją zadań zleconych wynika z nieurealnienia w trakcie roku planu dochodów przez Lubelski Urząd Wojewódzki.

Dochody uzyskane wg źródeł pozyskania

Tytuł uzyskania dochodów	2013 r.		2014 r.		% zmian wykonania 2014/2013
	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	
Zadania własne	148 281zł	145 665zł	162 500zł	167 392zł	114,92%
Zadania zlecone	11 000zł	24 326zł	10 000zł	34 540zł	141,99%
Razem	159 281zł	169 991zł	172 500zł	201 932zł	118,79%

Dochody MOPS Biała Podlaska w 2014 r. uzyskane w ramach realizacji zadań własnych pochodziły z tytułów:

- kosztów upomnień, które wystawiono 12 osobom zobowiązanym do zwrotu opłat za pobyt w domach pomocy społecznej, nienależnie pobranych zasiłków celowych na wyżywienie, odpłatności za świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz odpłatności za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych – 128 zł;
- odpłatności zobowiązanych rodzin za pobyt 13 osób w domach pomocy społecznej wraz z odsetkami z tytułu nieterminowych wpłat – 60.671 zł;
- zwrotu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych pobranych zasiłków okresowych i zasiłków stałych w latach ubiegłych przez 8 świadczeniobiorców, którym ZUS przyznał emeryturę lub rentę – 4.005 zł;
- nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej przez 5 świadczeniobiorców wraz z odsetkami od nieterminowo regulowanych należności – 3.388 zł;
- zwrotu z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydatków za pochówki 4 osób – 10.153 zł;
- odsetek od środków na rachunkach bankowych – 4.925 zł;
- terminowo płaconego podatku dochodowego do Urzędu Skarbowego – 542 zł;
- wypłacania świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – 67 zł;
- opłaty Zakładu Gospodarki Lokalowej za kolokację szafy telekomunikacyjnej – 1.200 zł;
- odpłatności od 5 rodzin za usługi opiekuńcze świadczone ich bliskim – mieszkańcom z terenu miasta Biała Podlaska wraz z odsetkami od nieterminowo regulowanych odpłatności – 8.490 zł;
- zwrotu wydatków za wyżywienie przez 15 świadczeniobiorców wraz z odsetkami od nieterminowo regulowanych zwrotów – 392 zł;
- zwrotu nienależnie pobranego świadczenia pieniężnego na kontynuowanie nauki przez 1 wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej - 255 zł;
- odsetek od nieterminowego zwrotu odpłatności za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej w 2013 r. – 25 zł;

- odpłatności za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych przez 3 rodziców wraz z odsetkami za nieterminowe regulowanie odpłatności – 8.759 zł;
- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń przez 4 rodziny zastępcze wraz z odsetkami od nieterminowo regulowanych należności – 895 zł;
- odpłatności za korzystanie ze specjalistycznych usług transportowych – 11 dzieci dojeżdżających do szkół oraz 1 dorosła osoba niepełnosprawna - 14.530 zł;
- wpływów za obsługę zadań finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 48.967 zł.

Dochody MOPS Biała Podlaska w 2014 r. związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami pochodziły z tytułu:

- częściowej odpłatności 53 osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych – 31.978 zł,
- odpłatności za wydanie karty parkingowej przez 122 osoby – 2.562 zł.

2. Wydatki budżetowe MOPS

MOPS realizował zadania gminy i powiatu z podziałem na: zadania własne, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, zadania powierzone przez organy administracji rządowej, zadania powierzone przez jednostki samorządu terytorialnego oraz zadania współfinansowane z udziałem środków Unii Europejskiej. Środki finansowe na realizację zadań w 2014 r. pochodziły ze środków własnych Miasta Biała Podlaska, środków własnych innych jednostek samorządu terytorialnego oraz stanowiły dotacje celowe z budżetu państwa i Unii Europejskiej. Wydatki budżetowe w 2014 r. wyniosły ogółem 10.064.610 zł, z tego 7.912.729 zł (78,62 %) to wydatki bezpośrednio ponoszone przez MOPS, pozostała kwota 2.151.881 zł (21,38 %) są to wydatki ponoszone przez Urząd Miasta Biała Podlaska, a nadzorowane przez MOPS Biała Podlaska.

2.1. Wydatki ze względu na zakres finansowania zadania

L.p.	Wyszczególnienie finansowania zadań	wartość w zł w 2014 r.	% udziału ogółem
1. Zadania realizowane przez MOPS			
1.1.	Środki własne Miasta Biała Podlaska , w tym:	4 071 377	40,45
	a) zadania własne gminy i powiatu	4 063 357	40,37
	b) projekty współfinansowane z udziałem środków Unii Europejskiej	8 020	0,08
1.2.	Dotacje celowe z budżetu państwa	3 040 917	30,21
	a) zadania własne gminy i powiatu	2 259 859	22,45
	b) projekty współfinansowane z udziałem środków Unii Europejskiej	50 000	0,50
	c) zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone gminie i realizowane przez powiat	721 658	7,17
	d) zadania realizowane przez powiat na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	9 400	0,09
1.3.	Dotacje celowe w ramach budżetu środków europejskich	531 476	5,28
	a) projekty współfinansowane z udziałem środków Unii Europejskiej	531 476	5,28
1.4.	Dotacje celowe z budżetu jednostek samorządu terytorialnego	268 959	2,67

	a) zadania realizowane przez powiat w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	268 959	2,67
RAZEM		7 912 729	78,62
2. Zadania nadzorowane merytorycznie przez MOPS			
2.1.	Środki własne Miasta Biała Podlaska , w tym:	1 551 490	15,42
	a) zadania własne gminy i powiatu	1 551 490	15,42
2.2.	Dotacje celowe z budżetu państwa	560 935	5,57
	b) zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone gminie	560 935	5,57
2.3.	Dotacje celowe z budżetu jednostek samorządu terytorialnego	39 456	0,39
	c) zadania realizowane przez powiat w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	39 456	0,39
RAZEM		2 151 881	21,38
OGÓLEM		10 064 610	100,00

2.2. Wydatki MOPS ze względu na zakres realizowania zadania

L.p.	Wyszczególnienie realizowanych zadań	Wartość w zł w 2013 r.	Wartość w zł w 2014 r.	wzrost/spadek	% udziału ogółem
1.	Zadania własne gminy i powiatu	6 297 326	6 323 216	25 890	79,91
2.	Zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone gminie i realizowane przez powiat	501 816	721 658	219 842	9,12
3.	Projekty współfinansowane z udziałem środków Unii Europejskiej	727 477	589 496	-137 981	7,45
4.	Zadania realizowane przez powiat w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	238 409	268 959	30 550	3,40
5.	Zadania realizowane przez powiat na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	2 757	9 400	6 643	0,12
RAZEM		7 767 785	7 912 729	144 944	100,00

2.3. Wydatki realizowane przez MOPS w 2014 r. z podziałem na formy wsparcia

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość w zł	% udziału ogółem
1.	Pomoc państwa w zakresie dożywiania	422 285	5,34
2.	Pobył mieszkańców miasta w domach pomocy społecznej.	812 400	10,27
3.	Zasiłki z pomocy społecznej i pieczy zastępczej	2 771 084	35,02
4.	Sprawienie pogrzebu	24 450	0,31
5.	Ubezpieczenie zdrowotne (w tym wydatki ponoszone na wydanie decyzji)	56 032	0,71
6.	Usługi dostępu do sieci e-Miasto 2000 rodzin	259 997	3,29
7.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze z pomocy społecznej	291 694	3,69
8.	Opieka rodzinna w rodzinach zastępczych	149 613	1,89
9.	Wydatki na asystentów rodzin oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	78 025	0,99

10.	Utrzymanie MOPS	2 195 498	27,75
11.	Projekty współfinansowane z udziałem środków Unii Europejskiej	589 496	7,45
12.	Utrzymanie noclegowni	18 277	0,23
13.	Utrzymanie Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności	237 201	3,00
14.	Utrzymanie mieszkania chronionego	6 677	0,08
RAZEM		7 912 729	100,00

2.4. Wydatki ponoszone z budżetu Miasta Biała Podlaska w 2014 r. merytorycznie nadzorowane przez MOPS

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość w zł
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy	560 935
2.	Pomoc w formie jednego gorącego posiłku	82 857
3.	Paczki żywnościowe świąteczne	8 000
4.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	40 000
5.	Usługi opiekuńcze	173 031
6.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	1 045 707
7.	Rodziny zastępcze	124 629
8.	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	116 722
RAZEM		2 151 881

W roku 2013 wydatki na poszczególne formy wsparcia wyniosły 7.767.785 zł, natomiast w 2014 r. 7.912.729 zł. Wzrost wydatków o kwotę 144.944 zł (1,86 %) wynikał przede wszystkim z wprowadzenia nowej formy wsparcia – zakupu usług dostępu do sieci e – Miasto Biała Podlaska 2000 rodzin przez sieć 35 nadajników.

Wydatki merytorycznie nadzorowane przez MOPS w 2013 r. wyniosły 2.207.901 zł, natomiast w 2014 r. 2.151.881 zł. Spadek wydatków o kwotę 56.020 zł (2,54 %) wynikał przede wszystkim ze spadku liczby dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

III. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Informacje ogólne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej pełni zarówno funkcję ośrodka pomocy społecznej, jak i powiatowego centrum pomocy rodzinie.

W związku z tym realizuje zadania wynikające z:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Celem działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest:

- pomoc rodzinom i osobom w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie same pokonać;
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- wsparcie rodzin we właściwym wypełnianiu ich funkcji i zadań;
- pomoc osobom niepełnosprawnym;
- pomoc dzieciom pozbawionym opieki i wychowania.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z zakresu pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozpoznanych potrzeb społecznych;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Wyjątek stanowią: udzielenie świadczenia w postaci interwencji kryzysowej, pracy socjalnej, poradnictwa, uczestnictwa w zajęciach klubu samopomocy, a także przyznawanie biletu kredytowanego.

Podstawą do wydania decyzji administracyjnej jest wywiad środowiskowy wraz z niezbędną dokumentacją.

W 2014 r. wydano 4 980 decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, w tym:

- 4 621 decyzji z zakresu zadań własnych;
- 359 decyzji z zakresu zadań zleconych.

Od decyzji wydawanych przez MOPS przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Białej Podlaskiej za pośrednictwem dyrektora Ośrodka.

W 2014 r. do Samorządowego Kolegium Odwoławczego przekazano odwołania od 23 decyzji z tego:

- 9 decyzji zostało utrzymanych w mocy,
- 8 decyzji uchylono,
- 1 decyzję uchylono w całości i orzeczono co do istoty sprawy,
- 1 decyzję uchylono w części i w tym zakresie orzeczono co do istoty sprawy,
- 1 postępowanie odwoławcze umorzono,
- wydano 1 postanowienie o uchybieniu terminu do wniesienia odwołania,
- odwołania od 2 decyzji są w trakcie rozpatrywania przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze.

2. Osoby korzystające z pomocy społecznej

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;
- cudzoziemcom w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
- cudzoziemcom na podstawie zgody na pobyt tolerowany;
- obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomoc społeczna udzielania jest ze względu na trudne sytuacje życiowe.

Art. 7 ustawy o pomocy społecznej wymienia najczęstsze powody ich powstawania:

- ubóstwo;
- sieroctwo;
- bezdomność;
- bezrobocie;
- niepełnosprawność;
- długotrwała lub ciężka choroba;
- przemoc w rodzinie;
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizm lub narkomania;
- zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa;
- klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego, które od października 2012 r. wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej – **542 zł** ;
- dla gospodarstw domowych wieloosobowych – **456 zł** na osobę w rodzinie,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów (przesłanki dysfunkcyjnej) określonych w ustawie o pomocy społecznej.

W 2014 r. świadczeniami z pomocy społecznej objęto **1312 rodzin**, liczących **3680 osób**, co stanowi 6,49% ogólnej liczby mieszkańców Białej Podlaskiej. Dla porównania w 2013 r. było to **1330 rodzin**, liczących **3767 osób**, co stanowiło 6,62% ogólnej liczby mieszkańców miasta.

Liczba rodzin oraz osób występujących w tych rodzinach, korzystających z pomocy społecznej w latach 2013 i 2014, z podziałem na występujące problemy.

Powód trudnej sytuacji życiowej	% w stosunku do ogółu rodzin		Liczba rodzin		Liczba osób w tych rodzinach	
	2013 r.	2014 r.	2013r.	2014r.	2013 r.	2014 r.
Ubóstwo	68,87	59,53	916	781	2496	2114
Sieroctwo	1,29	0,76	17	10	64	29
Bezdomność	3,00	2,59	40	34	40	34
Potrzeba ochrony macierzyństwa	7,44	15,55	99	204	444	1058
Bezrobocie	56,39	55,11	750	723	2158	2132
Niepełnosprawność	31,35	31,48	417	413	1083	1023
Długotrwała lub ciężka choroba	7,89	9,83	105	129	204	251
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	24,21	16,46	322	216	1383	808
Przemoc w rodzinie	3,60	1,60	48	21	137	64
Alkoholizm	20,15	18,75	268	246	495	452
Narkomania	0,38	0,61	5	8	13	16
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2,11	1,83	28	24	58	43
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0,08	0,99	1	13	1	23
Zdarzenie losowe	0,08	0,30	1	4	7	9
Sytuacja kryzysowa	0	0,08	0	1	0	1

Do głównych przyczyn powstania trudnych sytuacji wymagających interwencji pracowników socjalnych, a tym samym konieczności udzielenia pomocy zaliczyć należy ubóstwo wynikające głównie z bezrobocia, niepełnosprawności a także alkoholizmu, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zwłaszcza rodzin niepełnych.

Niedostateczna ilość miejsc pracy, niski poziom kwalifikacji i wykształcenia oraz uzależnienia, decydują o wysokiej liczbie osób pozostających bez pracy, a tym samym wymagających wsparcia.

W rodzinach występuje jednocześnie kilka powodów korzystania z pomocy społecznej.

W roku 2014 najwięcej rodzin korzystało z pomocy z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności.

Strukturę rodzin korzystających w 2014 r. z pomocy MOPS przedstawia poniższa tabela.

Tabela zawiera liczbę rodzin korzystających z pomocy w ramach ustawy o pomocy społecznej, z wyłączeniem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
RODZINY OGÓŁEM	1312	3680
o liczbie osób:	425	425
1		
2		
3		
4		
5		
6 i więcej		
w tym (z wiersza 1)		
rodziny z dziećmi ogółem		
o liczbie dzieci	214	653
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7 i więcej		
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM		
o liczbie dzieci	88	206
1		
2		
3		
4 i więcej		
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM	265	603
o liczbie osób	87	87
1		
2		
3		
4 i więcej		

3. Zadania własne gminy

3.1. Świadczenia niepieniężne

3.1.1. Schronienie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od listopada 2008 r. prowadzi noclegownię dla osób bezdomnych, która mieści się przy ul. Kąpielowej 11. Noclegownia funkcjonuje przez cały rok, przy czym w okresie jesienno – zimowym tj. od 1 listopada do 31 marca czynna jest w godzinach od 17⁰⁰ do 8⁰⁰, a w okresie wiosenno – letnim w godzinach od 20⁰⁰ do 7⁰⁰. Noclegownia dysponuje 20 miejscami noclegowymi.

Ponadto w okresie jesienno – zimowym w tym samym budynku uruchamiana jest ogrzewalnia.

W roku ubiegłym z możliwości schronienia w noclegowni w Białej Podlaskiej korzystało 26 bezdomnych mężczyzn.

W schroniskach poza Białą Podlaską przebywało 5 osób bezdomnych – mieszkańców miasta. Bezdomnym udzielana była pomoc w formie schronienia, pomocy rzeczowej, finansowej, prawa do świadczeń zdrowotnych oraz pracy socjalnej.

Praca socjalna ma na celu zapobieganie wykluczeniu osób bezdomnych, zapobieganie degradacji biologicznej i społecznej osób bezdomnych oraz dążenie do usamodzielnienia poprzez kierowanie na terapię odwykową osób uzależnionych od alkoholu i działania związane z aktywizacją zawodową, dążenie do integracji osób bezdomnych

Ze społeczeństwem. Dlatego dokonywana jest diagnoza przyczyn bezdomności, zagrożeń z niej wynikających oraz ocenia się możliwości wyjścia z bezdomności.

Bardzo ważnym elementem prowadzonych działań jest stała współpraca z Policją, Strażą Miejską, Sądową Służbą Kuratorską, organizacjami pozarządowymi (Caritas), szpitalami, przychodniami lekarskimi i Powiatowym Urzędem Pracy.

Pracownik socjalny (psycholog) zatrudniony w MOPS podejmował z osobami bezdomnymi działania aktywizujące, mające na celu wychodzenie z bezdomności. Zawarto 1 indywidualny program wychodzenia z bezdomności. Celem nadrzędnym programu było wyjście klienta z bezdomności, poprawa funkcjonowania społecznego, zmiana dotychczasowego stylu życia.

Bezdomny w okresie obowiązywania programu uczęszczał na zajęcia grupowego wsparcia psychologicznego w ramach PAL, poprawił relacje z rodziną. Ponadto rozpoczął uczestnictwo w sekcji porządkowo – remontowej Centrum Integracji Społecznej i powrócił do rodziny, nie korzysta już z zakwaterowania w Noclegowni dla Bezdomnych.

W 2014 r. na zapewnienie schronienia osobom bezdomnym wydatkowano **18.277 zł**. Kwotę tę stanowiły koszty utrzymania noclegowni; zakup oleju opałowego, zużycie energii elektrycznej, wody, gazu, odprowadzanie ścieków, usługi telekomunikacyjne, kominiarskie, pralnicze, przegląd techniczny budynku, przegląd pomiarów elektrycznych i sprzętu, udrażnianie kanalizacji sanitarnej, zakup środków czystości, dezynsekcja pomieszczeń, kalibracja alkomatu.

3.1.2. Dożywianie

Na podstawie przepisów Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 oraz Uchwały Nr XXXIV/328/14 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 24 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego Programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta Biała Podlaska w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 i Uchwały Nr XXXIV/329/14

Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 24 lutego 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej udzielone w ramach wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta Biała Podlaska w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, prowadzone były działania mające zapewnić pomoc w zakresie dożywiania dzieciom do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz działania zmierzające do zapewnienia posiłku lub żywności osobom tego pozbawionym. Chodzi głównie o długofalowe działania ograniczające zjawisko niedożywienia oraz poprawę poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach.

W ramach realizowanego programu przyznawana była pomoc w formie:

- gorących posiłków w szkole i przedszkolu lub żłobku dla dzieci i młodzieży,
- gorących posiłków dla osób dorosłych,
- zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności.

Programem objęto **1 119 osób**, w tym:

- 258 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej;
- 565 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej;
- 1 ucznia, któremu przyznano pomoc w formie posiłków nie wymagającą przeprowadzenia wywiadu środowiskowego;
- 316 osób dorosłych.

Ogółem wydatkowano środki w wysokości **505.143 zł**. Środki własne gminy przeznaczone na ten cel to 202.143 zł, co stanowi 40,02% wartości zadania, natomiast otrzymana dotacja Wojewody Lubelskiego wyniosła 303.000 zł, tj. 59,98%.

Wydatki obejmowały:

- zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności w kwocie 18.418 zł;
- zakup posiłków dzieciom w żłobku, przedszkolach, uczniom w szkołach oraz pozostałym osobom dorosłym w kwocie 480.740 zł;
- wydatki na dowóz posiłków do 2 szkół w kwocie 5.985 zł.

3.1.3. Praca socjalna

Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej, realizowanym niezależnie lub równolegle z pozostałymi formami wsparcia i świadczeniami przyznawanymi osobom występującym o przyznanie pomocy. Praca socjalna w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, jest to działalność zawodowa, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania społecznego. Pomocy w formie pracy socjalnej udziela się niezależnie od sytuacji materialnej osoby lub rodziny, nie wymaga to przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego. Pomocy w postaci pracy socjalnej udzielono **997 rodzinom** liczącym **2 725 osób**, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej **138 rodzinom** liczącym **415 osób**.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej obejmowały m.in.:

- pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno-rentowych, zasiłków rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych, dodatku mieszkaniowego oraz informowanie o uprawnieniach;
- pomoc w rozwiązywaniu lub łagodzeniu konfliktów, wspieranie ofiar przemocy, informowanie o poradnictwie specjalistycznym oraz grup wsparcia i terapii (w szczególności terapii leczenia uzależnień) oraz motywowanie do skorzystania z takiego poradnictwa. W ramach pracy z rodziną pracownicy socjalni współpracowali

m.in. z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, instytucjami i organizacjami zajmującymi się problematyką rodzin i dzieci;

- pomoc w załatwieniu formalności związanych z uregulowaniem sytuacji mieszkaniowej, np. złożenie wniosku o przydział mieszkania, rozłożenie na raty zaległości w opłatach mieszkaniowych oraz mobilizowanie do wykonywania prac porządkowych w mieszkaniu i motywowanie do utrzymania czystości;
- motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy, informowanie o możliwości uczestnictwa i włączanie do udziału w kursach realizowanych przez MOPS w ramach projektu systemowego;
- zapewnienie opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, pomoc przy ubieganiu się o ustalenie stopnia niepełnosprawności, udzielanie informacji o uprawnieniach osób niepełnosprawnych, pomoc w uzyskaniu konsultacji lekarskiej, motywowanie do systematycznego leczenia.

Rodziny objęte pracą socjalną

Wyszczególnienie	2013 rok		2014 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej – ogółem	1005	2970	977	2725
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	90	218	138	415

Narzędziem wykorzystywanym w pracy socjalnej był również kontrakt socjalny – forma umowy realizowanej pomiędzy osobą ubiegającą się o świadczenie z pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym. Założeniem kontraktu socjalnego jest zwiększenie skuteczności udzielanej pomocy przez mobilizowanie osoby bądź rodziny do własnej aktywności i podejmowania starań w celu uzyskania samodzielności, przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej, aktywnego poszukiwania pracy, podwyższania kwalifikacji zawodowych czy też podjęcia bądź kontynuowania leczenia odwykowego. Jest to swoistego rodzaju umowa określająca sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów, umożliwienia aktywizacji społeczno-zawodowej, a także przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Rodziny objęte kontraktem socjalnym

Wyszczególnienie	2013 rok		2014 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Kontrakty socjalne	26	76	34	120

3.1.4. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania

W 2014 r. usługi opiekuńcze na rzecz osób, które ze względu na wiek lub niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób świadczone były przez Polski Komitet Pomocy Społecznej, na zlecenie MOPS. Oferent wyłoniony został na podstawie konkursu na realizację zadania publicznego „Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom zamieszkałym na terenie Gminy Miejskiej Biała Podlaska”.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych i opiekę higieniczną, zapewnienie w miarę możliwości kontaktów z otoczeniem, wykonywanie podstawowych czynności domowych, pomoc w zakresie rozwiązywania

problemów zdrowotnych, rodzinnych oraz załatwianie spraw urzędowych.

W 2014 r. z tej formy pomocy skorzystało **75 osób**, a wydatkowana kwota na ten cel to **173.031 zł**. W ramach tej puli środków zrealizowano **14 731 godzin usług opiekuńczych**. Średnio jednej osobie w ciągu roku przyznano 196 godzin usług opiekuńczych. Koszt jednej godziny usług wynosił 11,70 zł.

Warunki odpłatności za usługi opiekuńcze reguluje Uchwała Nr I/4/06 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 10 lutego 2006 r.

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych

2013 rok		2014 rok	
Liczba osób	Liczba godzin	Liczba osób	Liczba godzin
58	10 786	75	14 731

Liczba osób korzystających w 2014 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych z podziałem na płeć, wiek, osoby samotne i osoby w rodzinie.

Płeć	Wiek	Osoby samotne	Osoby w rodzinie	Ogółem
kobiety	19-60	3	1	53
	61-75	9	3	
	76 i powyżej	33	4	
mężczyźni	0-18	0	1	22
	19-65	6	2	
	66-75	5	1	
	76 i powyżej	4	3	

3.1.5. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z art. 44 ustawy o pomocy społecznej, sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego.

Zadanie to realizowane było zgodnie z Zarządzeniem Nr 116/10 Prezydenta Miasta Biała Podlaska z dnia 25 czerwca 2010 r.

W 2014 r. MOPS sprawił pochówek 10 osobom za łączną kwotę 24.450 zł. Wydatki na sprawienie pochówku 5 osobom zostały zrefundowane przez ZUS. Na koszt gminy pochówek sprawiono 5 osobom, na łączną kwotę 11.837 zł. Średni koszt pochówku wyniósł 2.367 zł.

3.1.6. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, MOPS opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały, osoby realizujące kontrakt socjalny oraz osoby realizujące indywidualny program zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej. Dotyczy to osób, które nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu.

W ramach tego świadczenia w 2014 r. opłacano składkę zdrowotną za:

- **124 osoby** pobierające w MOPS zasiłek stały w kwocie **45.462 zł**;
- **10 osób** realizujących kontrakt socjalny w kwocie **2.714 zł**;
- **26 osób** realizujących indywidualny program zatrudnienia socjalnego w kwocie **7.570 zł**.

3.1.7. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych

Osoby, które nie są ubezpieczone na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, mają prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych z budżetu państwa.

Potwierdzeniem prawa do tych świadczeń jest decyzja administracyjna poprzedzona wywiadem środowiskowym przeprowadzonym przez pracownika socjalnego.

Zadanie to jest finansowane przez budżet państwa wraz z kosztami przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz kosztami związanymi z wydaniem decyzji administracyjnej.

W 2014 r. przeprowadzono 32 wywiady środowiskowe, na podstawie których wydano 32 decyzje administracyjne potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.

3.1.8. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności

O skierowanie do domu pomocy społecznej może ubiegać się osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, która nie może samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Pracownicy MOPS prowadzili postępowania związane ze skierowaniem do domu pomocy społecznej, informowali o obowiązujących przepisach prawa w zakresie kierowania i ponoszenia odpłatności za pobyt, przeprowadzali wywiady środowiskowe, wspierali w gromadzeniu niezbędnej dokumentacji, oceniali sytuację osób w kontekście spełnienia przesłanek do umieszczenia w domu pomocy społecznej, przeprowadzali wywiady alimentacyjne oraz na ich podstawie przygotowywali umowy określające wysokość wnoszonej przez zainteresowanych opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej.

W 2014 r. wpłynęło **45 wniosków** o umieszczenie w domu pomocy społecznej i **5 wniosków** o skierowanie do Krajowego Ośrodka Mieszkalno – Rehabilitacyjnego dla Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane w Dąbku. Wydano **29 decyzji** pozytywnych kierujących o domu pomocy społecznej, **3 decyzje** odmowne, w 10 przypadkach umorzono postępowanie, gdyż w trakcie postępowania 9 osób zrezygnowało z ubiegania się o skierowanie do domu pomocy społecznej i 1 osoba zmarła.

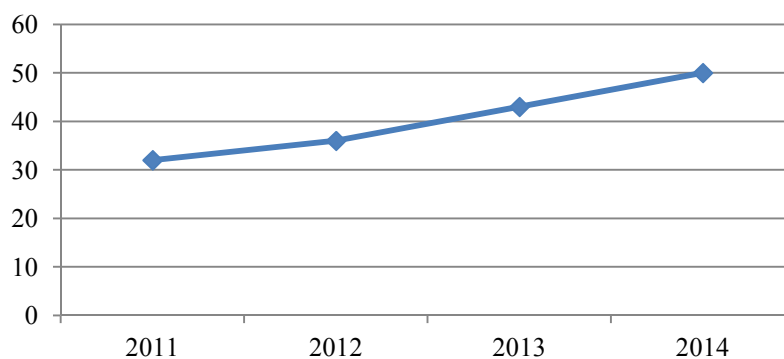
Ponadto wydano 5 decyzji kierujących na pobyt okresowy do Krajowego Ośrodka Mieszkalno – Rehabilitacyjnego dla Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane w Dąbku.

W 2014 r. spośród przebywających w domu pomocy społecznej 10 osób zmarło, a 4 osoby zrezygnowały z dalszego pobytu, w związku z czym uchylono decyzje kierujące.

W 2014 r. **50 mieszkańców** Białej Podlaskiej, za pobyt których MOPS ponosił częściową odpłatność oraz 5 osób, ponoszących pełną odpłatność, przebywało w 13 domach pomocy społecznej w: Kozuli, Kodniu, Kostomłotach, Konstancyńowie, Bończy, Kalince, Ryżkach, Różance, Prałkowcach, Krzesimowie, Młodzieszynie, Popkowicach i Matczynie.

Na ten cel w 2014 r. wydatkowano kwotę **812.400 zł**. Średni miesięczny koszt dopłaty ponoszonej przez gminę za 1 osobę wynosił **1.838 zł**.

Na dzień 31 grudnia 2014 r. nie było osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w poszczególnych latach

Liczba mieszkańców Białej Podlaskiej przebywających w domach pomocy społecznej oraz koszty ich utrzymania w 2014 r.

Miesiąc	Liczba osób	Koszt utrzymania w zł
styczeń	31	58.108
luty	30	54.276
marzec	37	85.019
kwiecień	36	67.511
maj	37	67.923
czerwiec	36	66.995
lipiec	36	67.187
sierpień	36	67.187
wrzesień	37	68.250
październik	38	68.071
listopad	36	66.923
grudzień	41	74.950
ogółem	50	812.400

3.1.9. Mieszkanie chronione

Osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, w szczególności osobie opuszczającej pieczę zastępczą czy placówkę opiekuńczo-wychowawczą, bądź młodzieżowy ośrodek wychowawczy może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym.

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia, zapewnia warunki do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, integracji ze społecznością lokalną.

Mieszkanie chronione mieści się przy ul. Kopernika 9/67, przeznaczone jest docelowo dla 4 osób.

W 2014 r. w mieszkaniu chronionym przebywała 1 osoba kontynuująca naukę po opuszczeniu rodziny zastępczej. Na utrzymanie mieszkania chronionego wydatkowano 6 676,63 zł, z przeznaczeniem na opłaty czynszowe za wynajmowane mieszkanie chronione i opłaty za energię elektryczną.

3.2. Świadczenia pieniężne

3.2.1. Zasiłek stały

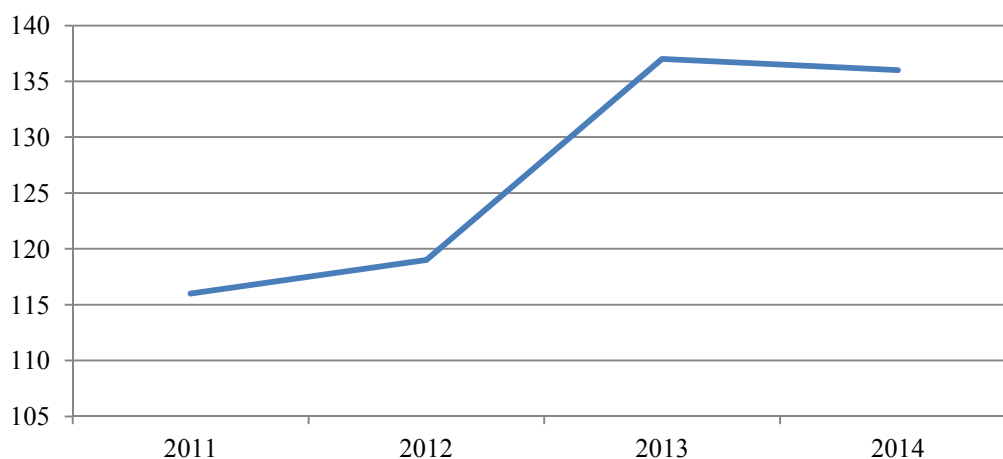
Zasiłek stały przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej tj. od 1 października 2012 r. – 542 zł,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. od 1 października 2012 r. – 456 zł.

Maksymalna wysokość zasiłku stałego wynosi 529 zł miesięcznie, minimalna zaś, określona ustawowo 30 zł miesięcznie.

Średnia miesięczna wysokość zasiłku stałego wynosiła 407,27 zł.

W 2014 r. z tego świadczenia skorzystało **136 osób**. Na zasiłki stałe wydatkowano kwotę **529.863 zł**.

Liczba osób otrzymujących zasiłki stałe w poszczególnych latach

3.2.2. Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, bezrobocie i niepełnosprawność.

Na tę formę pomocy w 2014 r. wydatkowano kwotę **857.688 zł**, środki pochodziły z dotacji Wojewody Lubelskiego.

Zasiłki okresowe przyznano **648 rodzinom** liczącym **1 864 osoby**.

Powodem przyznania tego świadczenia było w szczególności:

- bezrobocie – w 491 rodzinach liczących 1 408 osób;
- niepełnosprawność – w 80 rodzinach liczących 257 osób;
- długotrwała choroba – w 22 rodzinach liczących 63 osoby;
- inne niż ww. – w 170 rodzinach liczących 531 osób.

Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł.

Średnia wysokość zasiłku okresowego w 2014 r. wynosiła 322,20 zł.

3.2.3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy przyznawany jest na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach ustawa o pomocy społecznej dopuszcza możliwość przyznania pomocy osobie lub rodzinie nie spełniającej kryterium dochodowego, przyznanie specjalnego zasiłku celowego oraz zasiłku celowego w przypadku poniesienia strat w wyniku zdarzenia losowego.

Zasiłki celowe w 2014 r. przyznano na:

- zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na: zakup odzieży, obuwia, opału, podstawowych środków czystości, kosztów zużycia energii elektrycznej i czynszu na kwotę **116.305 zł**;
- zasiłki celowe w formie biletu kredytowanego przyznano 19 osobom w łącznej kwocie **2.915 zł**;
- pomoc rzeczową w postaci zakupu 76,5 tony węgla na kwotę **37.305 zł**;
- pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego – przyznano 4 rodzinom na kwotę **5.239 zł**;
- dofinansowanie kosztów wyżywienia 22 dzieci w Parafialnej Świetlicy Charytatywnej przy Kościele Wniebowzięcia NMP w Białej Podlaskiej w wysokości **10.017 zł**;
- wykupienie leków wg przedłożonych recept lekarskich 16 osobom na kwotę **3.570 zł**;
- dofinansowanie kosztów pobytu 10 dzieciom uczestnictwa w obozie profilaktyczno – sportowym w Kluszkowcach na kwotę **2.700 zł**;
- opłacenie kosztów pobytu **5** dzieciom na obozach sportowych na łączną kwotę **2.210 zł**.

Ponadto 90 rodzin wytypowanych przez MOPS otrzymało paczki żywnościowe świąteczne, które przygotował Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Białej Podlaskiej realizując powierzone zadanie publiczne. Na ten cel wydatkowano kwotę 8.000 zł. Dotację przekazał Urząd Miasta Biała Podlaska.

Zakwalifikowano i skierowano **65 dzieci** na kolonie letnie do Milówki, Muszyny i Kątów Rybackich, organizatorem kolonii było Kuratorium Oświaty w Lublinie.

W 2014 r. specjalne zasiłki celowe otrzymało **171 rodzin** na łączną kwotę **64.801 zł**.

Zasiłki przyznane były na zakup:

- odzieży i obuwia dzieciom;
- leków;
- opału;
- dofinansowanie opłat mieszkaniowych;
- brakujących podręczników i przyborów szkolnych.

4. Zadania zlecone gminie

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należą:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Środki na realizację i obsługę zadań zapewnia budżet państwa.

4.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Zakres specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmuje zwłaszcza: uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnację – jako wspieranie procesu leczenia, rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno – wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę.

W 2014 r. ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 59 osób niepełnosprawnych, w tym 57 dzieci.

Usługi świadczone były przez następujące podmioty:

1. Stowarzyszenie Pomocy Młodzieży i Dzieciom Autystycznym, Młodzieży i Dzieciom o Pokrewnych zaburzeniach „Wspólny Świat” w Białej Podlaskiej – zrealizowało 5006,5 godz. usług,
2. Stowarzyszenie SYNERGIA w Lublinie – zrealizowało 1117 godz. usług.

Łącznie na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wydatkowano kwotę 291.694 zł.

Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych

Wyszczególnienie	2012 rok		2013 rok		2014 rok	
	Liczba osób	Liczba godzin	Liczba osób	Liczba godzin	Liczba osób	Liczba godzin
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	40	4 592	51	5 061	59	6 123,5

4.2. Środowiskowy Dom Samopomocy

Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi zostało powierzone, zgodnie z umową, Ośrodkowi „Misericordia” Caritas w Białej Podlaskiej.

Środowiskowy Dom Samopomocy jest ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. Dom świadczy usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

W 2014 r. w zajęciach terapeutycznych uczestniczyło 56 osób z zaburzeniami psychicznymi. Osoby korzystające z ŚDS objęte były wsparciem psychologa, pracownika socjalnego i pielęgniarki oraz instruktorów terapii zajęciowej w ramach prowadzonych pracowni: plastycznej, kulinarnej, informatycznej, krawieckiej i rękodziela, florystycznej. Dom zapewniał również zajęcia muzyczne, terapię ruchem, relaksację, wyjścia na basen, udział w konkursach, zabawach, festynach, wycieczkach oraz spotkaniach integracyjnych.

ŚDS otrzymał dotację w łącznej wysokości 561.000 zł z przeznaczeniem na pokrycie kosztów merytorycznych i kosztów obsługi zadania, w tym administracyjnych oraz zakupy inwestycyjne. Powyższą dotację przekazał Urząd Miasta Biała Podlaska.

4.3. Cudzoziemcy z pobytem tolerowanym

W 2014 r. 5 rodzinom cudzoziemskim, które uzyskały zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej została przyznana pomoc w formie zasiłków celowych w łącznej kwocie **37.921 zł**. Pomoc przeznaczona była na dofinansowanie potrzeb bytowych tj. zakup żywności, niezbędnego ubrania, dofinansowanie do pokrycia kosztów utrzymania mieszkania oraz na pokrycie kosztów zakupu obiadów dzieciom w szkole.

Pracownik socjalny we współpracy ze Stowarzyszeniem „Dla Ziemi” w Bratniku zorganizował rodzinom cudzoziemskim naukę języka polskiego i orientacji kulturowej. Ponadto w ramach działań na rzecz integracji cudzoziemców pracownik socjalny współpracował przy realizowanym przez Stowarzyszenie „Dla Ziemi” Bratnik w projekcie „Chcemy mieszkać w Polsce”. W ramach realizowanego projektu 3 rodziny cudzoziemskie wzięły udział w 3-dniowej wycieczce do Kazimierza Dolnego, Wojciechowa, Kozłówki. W ramach ww. projektu zorganizowano też zabawę mikołajkową, w której uczestniczyły dzieci polskie i cudzoziemskie.

Pracownik socjalny prowadził systematyczną pracę socjalną z rodzinami cudzoziemskimi obejmującą m.in. takie działania jak: uzyskanie dostępu do świadczeń zdrowotnych, poszukiwanie i pozyskanie zatrudnienia czy też dostępu do edukacji dzieci.

Pracownik socjalny w ramach działań na rzecz integracji cudzoziemców mieszkających na terenie miasta Biała Podlaska współpracował jako członek koalicji ze Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu w Lublinie przy realizacji projektu „Razem – model wolontariatu na rzecz integracji uchodźców”. W ramach ww. projektu została zorganizowana zabawa integracyjna, w której uczestniczyło łącznie 30 dzieci polskich i cudzoziemskich.

5. Zadania powiatu

Zadania powiatu, analogicznie do zadań gminy, ustawodawca podzielił na:

- zadania własne powiatu;
- zadania z zakresu administracji rządowej zlecone powiatowi.

5.1. Zadania własne powiatu

Do zadań własnych powiatu należy:

- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mających trudności w integracji ze środowiskiem;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

5.1.1. Interwencja kryzysowa

Realizacja zadania, zgodnie z umową, została powierzona Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinie, Profilaktyki i Terapii w Konstanczynie, które prowadzi Wojewódzki Ośrodek Pomocy Rodzinie "Sens" im. Janusza Dziedzica w Białej Podlaskiej. Ośrodek interwencji kryzysowej od 15.11.2012 r. znajduje się w Białej Podlaskiej przy ul. Sworskiej 44.

Ośrodek realizuje zarówno zadania ośrodka interwencji kryzysowej, jak i specjalistycznego

ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy.

Klienci mogą korzystać z pomocy stacjonarnej (z pobyt w hostelu), ambulatoryjnej, telefonicznej (przez całą dobę) oraz w razie potrzeby w miejscu zamieszkania osoby będącej w kryzysie.

Ośrodek posiada właściwe warunki mieszkaniowe oraz zaplecze do prowadzenia terapii.

Celem interwencji kryzysowej jest:

- złagodzenie objawów reakcji kryzysowej;
- przywrócenie równowagi psychicznej;
- zapobieganie przejścia ostrego kryzysu w stan chroniczny;
- przywrócenie umiejętności samodzielnego radzenia sobie;
- uporządkowanie negatywnych doświadczeń i przełamanie wewnętrznych ograniczeń osoby w kryzysie;
- zmobilizowanie sił do samodzielnego uporania się z kryzysem;
- ukazanie możliwych kierunków działań i instytucji pomocowych.

Powyższe zadania Ośrodek realizuje w 4 zasadniczych formach:

1. Pomoc stacjonarna w systemie ambulatoryjnym (terapia, pomoc psychologiczna, pedagogiczna, psychoedukacyjna, prawna i socjalna).
2. Czasowy pobyt w Ośrodku do 3 miesięcy.
3. Pomoc telefoniczna tzw. Podlaska Niebieska Linia telefon interwencyjno – konsultacyjny (0-83) 345-33-55 oraz 519 797 338 czynne całodobowo.
4. Interwencja w sprawach klientów w urzędach i instytucjach (głównie interwencje telefoniczne u funkcjonariuszy policji, kuratorów, pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych).

W 2014 r. w ramach swojej działalności w Ośrodku:

- przeprowadzono 294 rozmów telefonicznych z mieszkańcami Białej Podlaskiej w ramach Podlaskiej Niebieskiej Linii;
- w systemie ambulatoryjnym udzielono pomocy 154 osobom;
- z czasowego pobytu skorzystało 5 osób;
- z porad prawnych skorzystało 11 osób;
- przeprowadzono 47 interwencji w sprawie 23 klientów.

Pomocą specjalistyczną Ośrodek objął łącznie **157 osób** z Białej Podlaskiej, z tego:

- 105 kobiet;
- 29 mężczyzn;
- 23 dzieci i młodzieży .

Na realizację zadania przeznaczono dotację w kwocie **40.000 zł**, którą przekazywał Urząd Miasta Biała Podlaska.

5.1.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Zadania realizowane przez Ośrodek wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Biała Podlaska na lata 2009-2015 przyjętą uchwałą Rady Miasta Biała Podlaska Nr XXX/43/09 z dnia 15 czerwca 2009 r.

5.2. Zadania zlecone powiatowi

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

- prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Środki na realizację tych zadań zapewnia budżet państwa.

5.2.1. Cudzoziemcy ze statusem uchodźcy lub ochroną uzupełniającą

W 2014 r. udzielono pomocy 11 rodzinom cudzoziemskim, które uzyskały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy i ochronę uzupełniającą. Łącznie wydatkowano **148.570 zł**.

Pracownik socjalny realizował z 11 rodzinami indywidualne programy integracji cudzoziemca. W ramach zawartych programów pracownik socjalny podejmował działania zmierzające do przystosowania rodzin cudzoziemskich do prawidłowego i zgodnego z obowiązującym prawem funkcjonowania w Polsce tj. pomoc w znalezieniu mieszkania, w uzyskaniu prawa do świadczeń zdrowotnych, pomoc w zakresie nauki języka polskiego, pomoc w zakresie załatwiania spraw w instytucjach i urzędach jak również w zakresie kontaktów ze środowiskiem lokalnym.

Pracownik socjalny jako członek Lokalnego Zespołu Współdziałania działającego na mocy porozumienia w sprawie standardowych procedur postępowania w zakresie rozpoznawania przeciwdziałania oraz reagowania na przypadki przemocy seksualnej lub przemocy związanej z płcią wobec cudzoziemców przebywających w ośrodkach dla osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy zawartego pomiędzy Urzędem do Spraw Cudzoziemców, Biurem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców (UNHACER), Komendantem Głównym Policji, Fundacją „La Strada” oraz Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć uczestniczył w 12 spotkaniach zespołu. W ramach działań ww. zespołu pracownik socjalny wziął udział w 2 spotkaniach informacyjnych z cudzoziemcami w ZZRS mającymi na celu przekazanie wiedzy na temat zapobiegania oraz reagowania na zdarzenia będące przejawem przemocy oraz zagadnień pozostawiania dzieci bez opieki. W ramach działań zespołu pracownik socjalny uczestniczył w 1 interwencji Policji podjętej w stosunku do cudzoziemców podejrzanych o stosowanie przemocy przebywających na terenie Ośrodka dla Cudzoziemców.

W ramach wymiany doświadczeń oraz pogłębiania tematyki uchodźstwa pracownik socjalny wspólnie z przedstawicielami instytucji rządowych i pozarządowych uczestniczył w rozmowach z cudzoziemcami przebywającymi w Ośrodku dla Cudzoziemców w Białej Podlaskiej. Ponadto pracownik socjalny nawiązał współpracę z Jeronimo Martins Polska S.A w ramach której 10 dzieci z rodzin cudzoziemskich otrzymało paczki ze słodyczami o łącznej wartości 400 zł.

Pracownik socjalny współpracował też z Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom w Białej Podlaskiej w ramach tej współpracy 11 rodzin cudzoziemskich zostało objętych przez CPMiU pomocą rzeczową, finansową oraz poradnictwem prawnym.

IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej, Zarządzeniem Nr 293/11 Prezydenta Miasta Biała Podlaska z dnia 21 listopada 2011 r., został wyznaczony na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Zadania z zakresu opieki nad rodziną i dzieckiem realizowane są na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także ustawy o pomocy społecznej.

Zadania w tym zakresie realizowane są w ramach Programu Wspierania Rodziny oraz Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014, przyjętego uchwałą Nr XXI/197/12 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 30 sierpnia 2012 r.

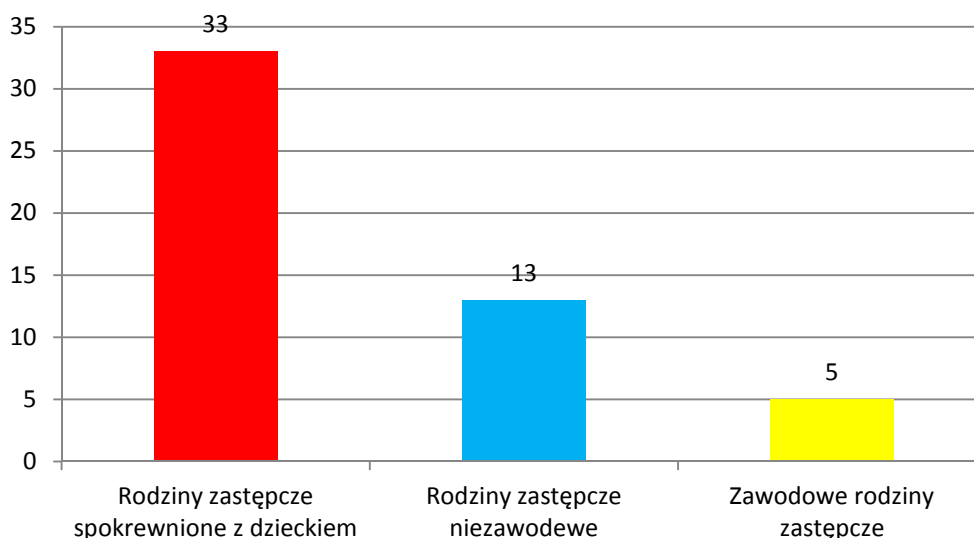
Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, piecza zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

1. Rodziny zastępcze

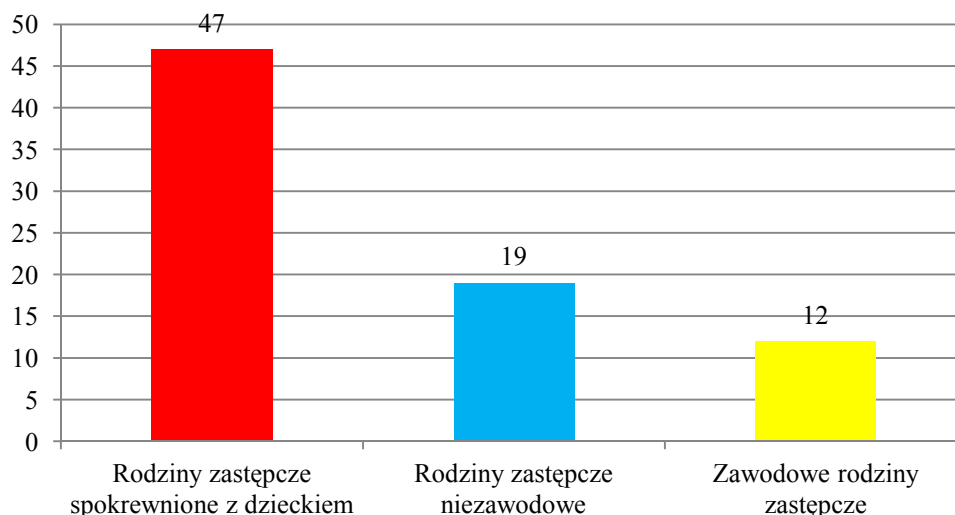
W 2014 r. w Białej Podlaskiej funkcjonowało **51 rodzin zastępczych** wychowujących **78 dzieci pochodzących z miasta Biała Podlaska**, w tym:

- 33 rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem – w których umieszczonych było 47 dzieci;
- 13 rodzin zastępczych niezawodowych – w których umieszczono 19 dzieci;
- 1 zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – w której przebywało łącznie 4 dzieci;
- 1 zawodowa niespokrewniona z dzieckiem wielodzietna rodzina zastępcza – w której przebywało łącznie 2 dzieci;
- 1 zawodowa specjalistyczna rodzina zastępcza – w której przebywało 3 dzieci;
- 2 zawodowe rodziny zastępcze – w których umieszczono 3 dzieci.

Pomimo trudności w pozyskiwaniu kandydatów do utworzenia nowych rodzin zastępczych udało się przekształcić jedną rodzinę zastępczą niezawodową w zawodową.

Rodziny zastępcze funkcjonujące w Białej Podlaskiej w 2014 r.

Liczba dzieci przebywających w poszczególnych rodzinach w 2014 r.

Na funkcjonowanie rodzin zastępczych sprawujących opiekę nad dziećmi wydatkowano kwotę 622.955,40 zł z przeznaczeniem na:

1. świadczenia na rzecz osób fizycznych w wysokości 523.729,20 zł, z tego:
 - udzielanie pomocy pieniężnej 43 rodzinom zastępczym na pokrycie kosztów utrzymania 63 dzieci w wysokości 413.655,15 zł,
 - świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania 4 dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego w łącznej wysokości 19.387,13 zł,
 - świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania 3 dzieci wraz z dodatkiem z tytułu niepełnosprawności dla 2 dzieci w zawodowej specjalistycznej rodzinie zastępczej w wysokości 38.665,51 zł,
 - świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania 2 dzieci umieszczonych w zawodowej wielodzietnej rodzinie zastępczej w wysokości 24.000,00 zł,
 - jednorazowe świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanych 6 dzieci do zawodowych rodzin zastępczych w wysokości 9.000,00 zł,
 - świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania 3 dzieci w 2 zawodowych rodzinach zastępczych w wysokości 17.166,65 zł,
 - świadczenie dla rodziny pomocowej za pełnienie funkcji rodziny pomocowej w wysokości 387,10 zł,
 - świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania 1 dziecka w rodzinie pomocowej w wysokości 967,74 zł,
 - dofinansowanie do wypoczynku 1 dziecka poza miejscem zamieszkania w wysokości 500 zł,
2. wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (umowy – zlecenia) w wysokości 99.226,20 zł, z tego:
 - zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej zadania pogotowia rodzinnego w kwocie 36.369,86 zł,
 - rodzinie zastępczej pełniącej funkcję wielodzietnej zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej w kwocie 18.940,31 zł,
 - rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej w kwocie 28.749,60 zł,
 - 2 rodzinom zastępczym zawodowym w kwocie 15.166,40 zł,

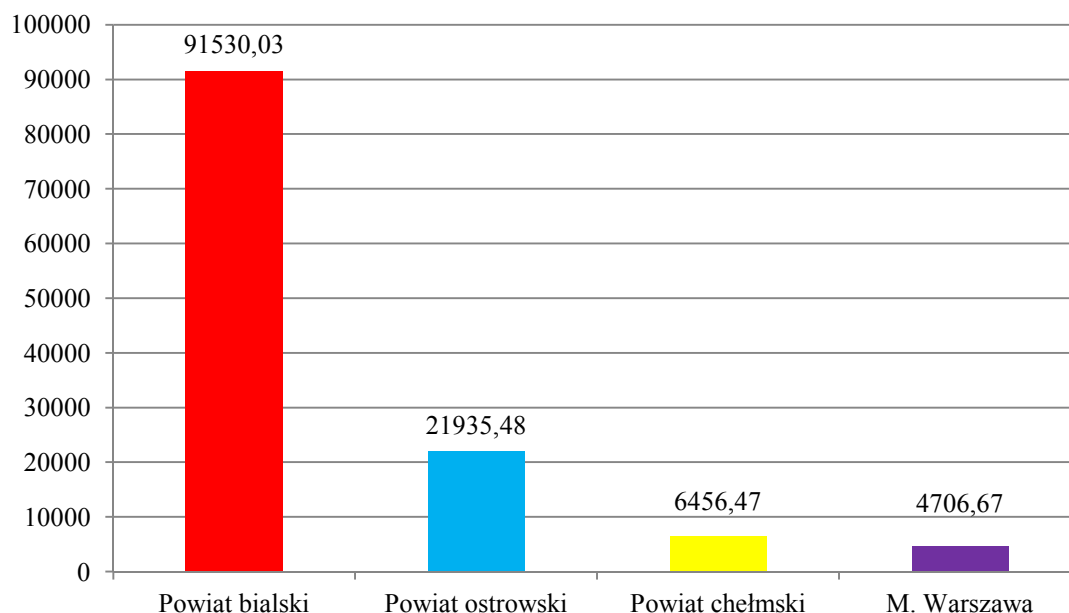
W 2014 r. 7 dzieci powróciło pod opiekę rodziców biologicznych, którym przywrócono władzę rodzicielską. 8 pełnoletnich wychowanków opuściło rodzinę zastępczą i rozpoczęło samodzielne życie.

W 2014 r. postanowieniem sądu utworzono 11 rodzin zastępczych, w których umieszczono 18 dzieci.

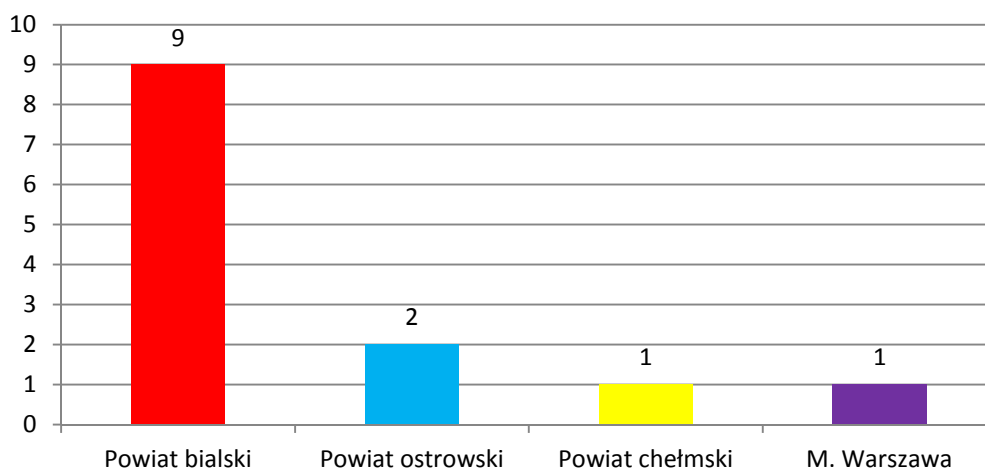
Na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego, na utrzymanie 13 dzieci z Białej Podlaskiej umieszczonych w 9 rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, przekazano kwotę 124.628,65 zł, w tym:

- a) 91.530,03 zł na utrzymanie 9 dzieci w 6 rodzinach zastępczych na terenie powiatu bialskiego,
- b) 21.935,48 zł na utrzymanie 2 dzieci w rodzinie zastępczej na terenie powiatu ostrowskiego,
- c) 6.456,47 zł na utrzymanie 1 dziecka w rodzinie zastępczej na terenie powiatu chełmskiego, w tym:
 - świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania 1 dziecka w kwocie 2.802,03 zł,
 - wynagrodzenie wraz z pochodnymi dla zawodowej rodziny zastępczej na terenie powiatu chełmskiego w kwocie 3.654,44 zł,
- d) 4.706,67 zł na utrzymanie 1 dziecka w rodzinie zastępczej na terenie miasta Warszawa, w tym:
 - jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka w kwocie 1.340,00 zł,
 - świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania 1 dziecka w kwocie 3.366,67 zł.

Powyższe dotacje przekazywane były przez Urząd Miasta Biała Podlaska.

Świadczenia dla rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie innych powiatów

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów

2. Pomoc dla osób usamodzielnianych.

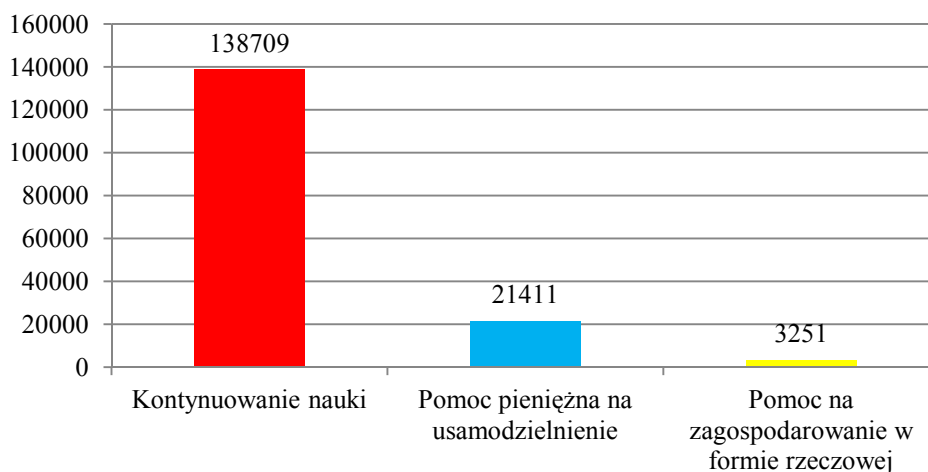
Osoba pełnoletnia opuszczająca rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, socjalizacyjny, zakład poprawczy zostaje objęta indywidualnym programem usamodzielnienia, określającym sposób uzyskania przez tę osobę wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz pomocy w podjęciu zatrudnienia. Ponadto otrzymuje pomoc na:

- kontynuowanie nauki;
- usamodzielnienie;
- zagospodarowanie.

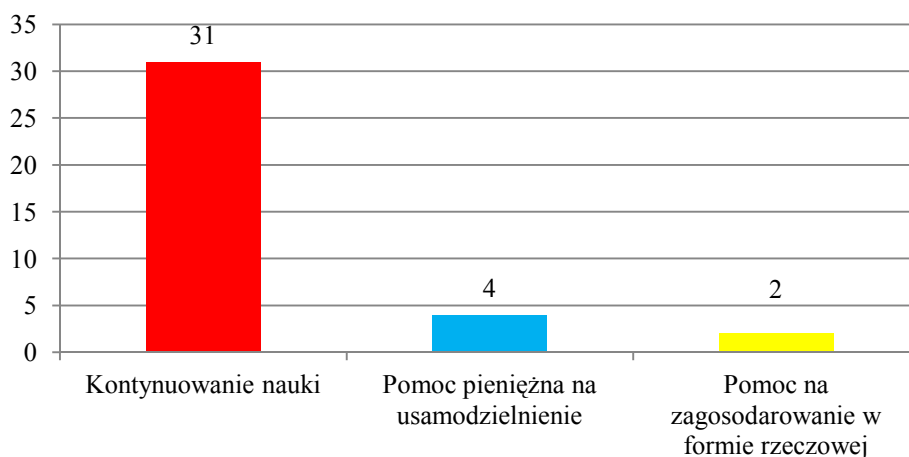
W 2014 r. udzielono pomoc pełnoletnim usamodzielnianym wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjalizacyjne oraz zakłady poprawcze w łącznej wysokości 244.935 zł, z tego:

1. opuszczającym rodziny zastępcze:

- 31 osobom przyznano pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki – 138.709 zł;
- 4 osobom przyznano pomoc pieniężną na usamodzielnienie – 21.411 zł;
- 2 osobom przyznano pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej – 3.251 zł;

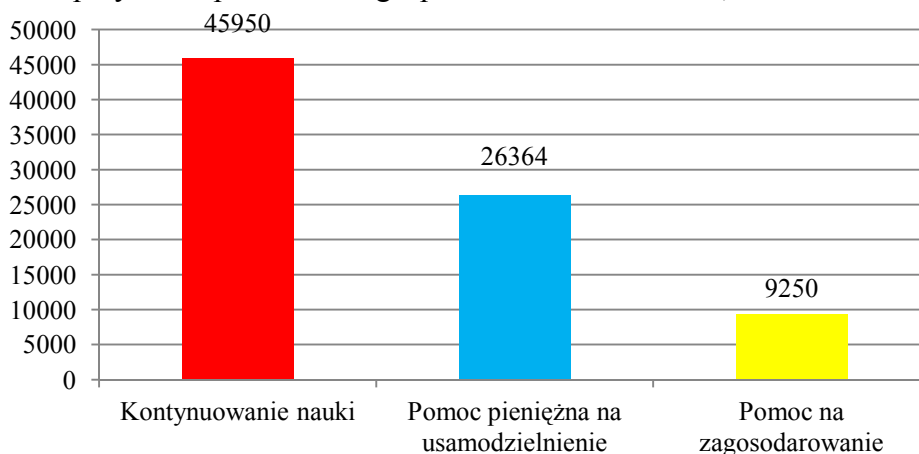
Pomoc dla osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze

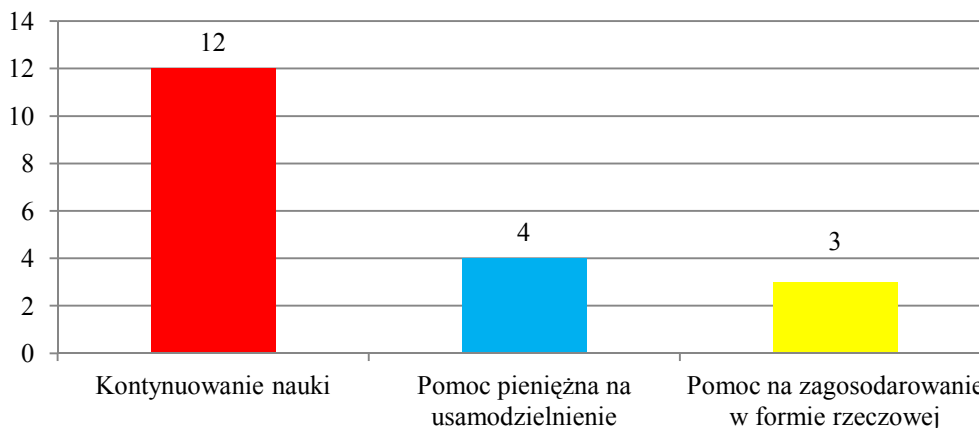
Liczba osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze

2. opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjalizacyjne oraz zakłady poprawcze:

- 12 osobom przyznano pomoc pieniężną z przeznaczeniem na kontynuowanie nauki w łącznej wysokości 45.950 zł;
- 4 osobom przyznano pomoc pieniężną na usamodzielnienie – 26.364 zł;
- 3 osobom przyznano pomoc na zagospodarowanie – 9.250 zł;

Pomoc dla osób usamodzielnianych opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjalizacyjne oraz zakłady poprawcze

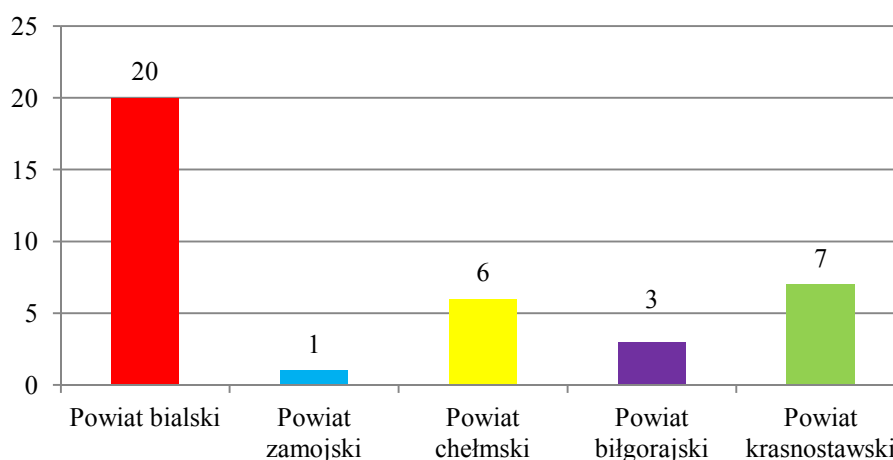
Liczba osób usamodzielnianych opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjalizacyjne oraz zakłady poprawcze

3. Placówki opiekuńczo – wychowawcze

W 2014 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie kraju przebywało 37 dzieci z terenu Miasta Biała Podlaska. Na pokrycie kosztów ich utrzymania wydatkowano łącznie kwotę 1.045 707 zł, z przeznaczeniem na:

- utrzymanie 20 dzieci na terenie powiatu bialskiego w wysokości 526.660 zł;
- utrzymanie 1 dziecka na terenie powiatu zamojskiego w wysokości 7.623 zł;
- utrzymanie 6 dzieci na terenie powiatu chełmskiego w wysokości 203.477 zł;
- utrzymanie 3 dzieci na terenie powiatu biłgorajskiego w wysokości 63.510 zł;
- utrzymanie 7 dzieci na terenie powiatu krasnostawskiego w wysokości 244.437 zł;

W 2014 r. do placówek opiekuńczo – wychowawczych skierowano 5 dzieci, zaś 8 dzieci opuściło placówkę, z tego: 3 uzyskało pełnoletność, 1 wychowanek powrócił pod opiekę rodziców biologicznych i 4 dzieci umieszczono w rodzinach zastępczych (1 w spokrewnionej i 3 w niezawodowej).

Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów

Ponadto u 83 rodziców biologicznych dzieci pochodzących z terenu Miasta Biała Podlaska umieszczonych w rodzinnej bądź instytucjonalnej pieczy zastępczej przeprowadzono postępowanie w celu ustalenia bądź odstąpienia od odpłatności za ich pobyt – Uchwała Rady Miasta Biała Podlaska Nr XXI/198/12 z dnia 30 sierpnia 2012 r.

Ponadto w 2014 r. na posiedzeniach zespołów dokonano oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinnej bądź instytucjonalnej pieczy zastępczej.

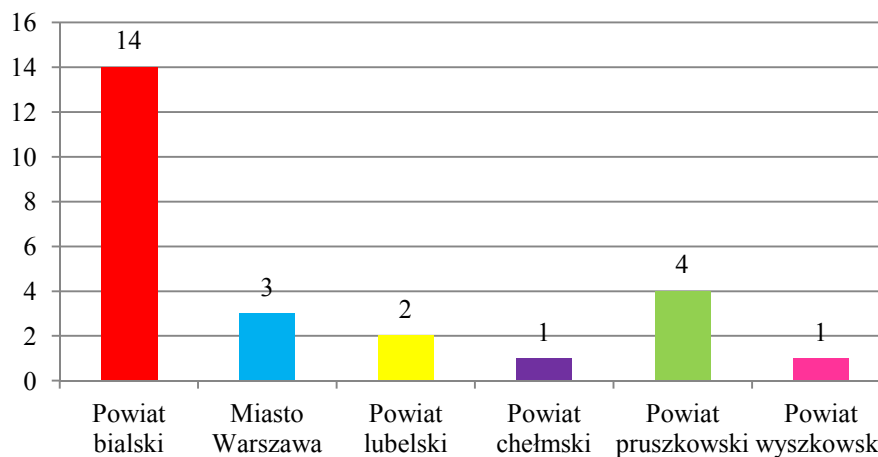
4. Zadania zleczone z zakresu administracji rządowej

W ramach tego zadania w 2014 r. wydatkowano kwotę 3.272,75 zł na sfinansowanie kosztów pobytu 1 dziecka cudzoziemskiego umieszczonego na mocy postanowienia sądu w rodzinie zastępczej. Zgodnie z postanowieniem Sądu małoletnie dziecko w marcu 2014 r. zostało przysposobione.

5. Zadania realizowane w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego

W okresie sprawozdawczym z tytułu przyznanej pomocy pieniężnej rodzinom zastępczym utworzonym na terenie miasta Biała Podlaska, w których przebywało 25 dzieci z innych powiatów, wydatkowano kwotę 268.959,12 zł, w tym:

- wynagrodzenie i pochodne od wynagrodzenia (umowa – zlecenie) zawodowej rodziny zastępczej i zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem wielodzietnej rodziny zastępczej w wysokości 38.106,60 zł
- świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych wraz z dodatkiem z tytułu niepełnosprawności w łącznej wysokości 230.852,52 zł, które zostały przeznaczone na:
 - 14 dzieci z powiatu białskiego – 116.315,86 zł,
 - 3 dzieci z miasta Warszawa – 37.551,60 zł,
 - 2 dzieci z powiatu lubelskiego – 24.000,00 zł,
 - 1 dziecka z powiatu chełmskiego – 12.000,00 zł,
 - 4 dzieci z powiatu pruszkowskiego – 29.700,00 zł,
 - 1 dziecka z powiatu wyszkowskiego – 11.285,06 zł;

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie miasta Biała Podlaska

6. Zadania realizowane przez powiat na podstawie porozumień z organami administracji rządowej

6.1. Resortowy program wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej zgodnie z zawartą umową nr 53/2014 z dnia 10 listopada 2014 r. przyznało środki na wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą „Resortowy Program wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014” w kwocie 10.044,00 zł.

W okresie sprawozdawczym wydatkowano 9.400,00 zł z przeznaczeniem na:

- a) świadczenia dla rodzin zastępczych na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanych 6 dzieci do rodzin zastępczych, w wysokości 4.500,00 zł
- b) wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (umowy – zlecenia) w wysokości 4.900,00 zł, z tego.:
 - dofinansowanie wynagrodzenia dla powstałej w 2014 r. rodzinie zastępczej zawodowej w kwocie 4.000,00 zł,
 - szkolenia uzupełniające 4 rodzin – kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej w kwocie 900,00 zł.

Ponadto tut. Ośrodek otrzymał środki z budżetu wojewody lubelskiego w wysokości 250 zł jako dofinansowanie wsparcia rodziny zastępczej spokrewnionej powstałej przed 2014 r., z przeznaczeniem na dofinansowanie do wypoczynku 1 dziecka poza miejscem zamieszkania.

6.2. Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2014 – asystent i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

Na realizację zadania zaplanowano kwotę 53.875,00 zł, z tego 41.954,00 zł stanowiły środki z budżetu wojewody lubelskiego, jako dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2014 – asystent i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.

W okresie sprawozdawczym wydatkowano kwotę 49.482,50 zł z przeznaczeniem na wynagrodzenia oraz pochodne od wynagrodzeń. Usługa w 2014 r. była realizowana przez dwóch asystentów na terenie Białej Podlaskiej, a objęto nią 32 rodziny liczące 83 dzieci. Asystenci prowadzili dokumentację potwierdzającą wizyty w środowisku rodzinnym, kontakty z instytucjami i placówkami, współpracę z kuratorami sądowymi w sprawach powierzonych rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł także wydatki na wynagrodzenie i pochodne od wynagrodzenia (umowy – zlecenia) dla koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorowi rodzinnej pieczy zastępczej poniesiono wydatki w kwocie 24.149,65 zł., z tego 12.072 zł stanowią środki z budżetu wojewody lubelskiego, jako dofinansowanie kosztów zatrudnienia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w ramach „Resortowego Programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2014 – asystent i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej objęto 12 rodzin. W ramach prowadzonych działań koordynator odwiedzał rodziny w miejsce ich zamieszkania, prowadził rozmowy z rodzinami i dziećmi. Współpracował ze szkołami, kuratorami sądowymi w sprawach powierzonych rodzin. Pracę dokumentował notatkami służbowymi oraz sprawozdaniami okresowymi. Ponadto brał udział w zespołach ds. oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w spotkaniach grupy wsparcia zawodowych rodzin zastępczych.

Nadmienić należy, iż pozyskano jedną rodzinę, która uczestniczyła w szkoleniu dla kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Przeszkolono również jedną rodzinę, która została zobowiązana przez sąd do odbycia szkolenia dla rodzin zastępczych. Cztery rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem uczestniczyły w szkoleniu uzupełniającym, przygotowującym do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych prowadzonym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej uzyskując zaświadczenie o uczestnictwie w ww. szkoleniu. Na powyższe szkolenia poniesiono wydatki w wysokości 7.380, 00 zł.

V. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z INNYCH USTAW

1. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej został powołany zarządzeniem Nr 8/2002 Prezydenta Miasta Biała Podlaska z dnia 31.07.2002 r. w miejsce istniejącego wcześniej Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej. Obszarem działań Zespołu obejmuje teren miasta Biała Podlaska i powiat bialski.

Zadania Zespołu to prowadzenie wszelkich spraw związanych z wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wydawanie legitymacji osoby niepełnosprawnej, od dnia 01.07.2014 r. wydawanie kart parkingowych oraz współpraca z Biurem Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, przedstawicielami administracji rządowej i samorządowej a także innymi organami orzecznictwa rentowego i współpraca z Miejskim i Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej.

W skład Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej oprócz przewodniczącego i sekretarza wchodzi :

- lekarze – 11 osób (o specjalnościach: choroby wewnętrzne, pediatria, kardiologia, okulistyka, otolaryngologia, psychiatria, neurologia, rehabilitacja medyczna),
- psychologów – 3 osoby,
- pedagodzy – 3 osoby,
- doradcy zawodowi – 2 osoby,
- pracownicy socjalni – 5 osób.

Do Zespołu w 2014 r. wpłynęło 1699 wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, to jest o 69 wniosków więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wnioski składane były głównie w celu:

- korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji i uzyskania przez opiekuna świadczenia pielęgnacyjnego – 440 wniosków,
- odpowiedniego zatrudnienia – 403 wnioski,
- uzyskania prawa do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej – 27 wniosków,
- uzyskania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego – 232 wnioski,
- uzyskania karty parkingowej - 181 wniosków,
- konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – 285 wniosków,
- szkolenia, uczestnictwa w terapii zajęciowej, ulg i uprawnień, zamieszkiwania w oddzielnym pokoju, uzyskana przez opiekuna urlopu wychowawczego w dodatkowym wymiarze – 131 wniosków.

W roku 2014 Powiatowy Zespół wydał 1611 orzeczeń w stosunku do osób powyżej 16 roku życia w tym:

- 1444 orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności:
 - z lekkim stopniem niepełnosprawności – 524,
 - z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 541,
 - ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 319

Ponadto wydano 60 orzeczeń o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności, 166 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych oraz 1 orzeczenie wydano w ramach samokontroli.

Orzekanie o niepełnosprawności – dotyczy osób poniżej 16 roku życia. W 2014 r. do Zespołu wpłynęło 319 wniosków w celu wydania orzeczenia o niepełnosprawności dla dzieci w tym :

- 250 w celu uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego,
- 45 w celu uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego,
- 24 dla innych celów.

W roku 2014 wydano 311 orzeczeń o niepełnosprawności, w tym :

- 265 orzeczeń z zaliczeniem do osób niepełnosprawnych,
- 42 orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych,
- 4 orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności.

W roku ubiegłym Zespół wydał 241 legitymacji dokumentujących niepełnosprawność, w tym:

- 68 legitymacji wydano osobom przed 16 rokiem życia na podstawie orzeczeń o niepełnosprawności,
- 173 legitymacje wydano osobom po 16 roku życia na podstawie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

Od 01.07. 2014 r. do 30.12.2014 r. Zespół wydał 113 kart parkingowych.

Do Zespołu wpłynęło 167 odwołań od wydanych orzeczeń.

Zespół skorzystał z uprawnienia zmiany jednego orzeczenia, pozostałe 166 odwołań zostało przekazanych do organu drugiej instancji – Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Lublinie.

2. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W 2014 r. z przyznanej Gminie Miejskiej Biała Podlaska przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kwoty w wysokości 1.498.057 zł, na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, zgodnie z Uchwałą Nr XXXV/337/14 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 31 marca 2014 r., zmienioną Uchwałą Nr XXXVI/347/14 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 23 czerwca 2014 r., zmienioną Uchwałą Nr XXXVIII/377/14 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 10 października 2014 r. oraz Uchwałą Nr III/7/14 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 22 grudnia 2014 r. przeznaczono kwotę 1.458.057 zł.

Środki te wydatkowano na następujące cele:

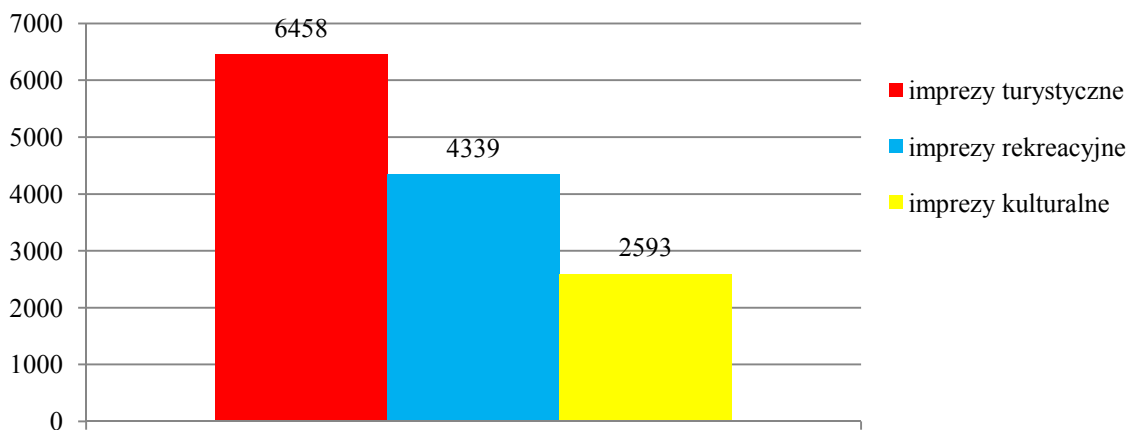
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Na realizację zadania w 2014 r. wydatkowano łącznie 13.390 zł zawierając 5 umów z organizacjami pozarządowymi działającymi rzecz osób niepełnosprawnych:

- 1) Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „PROSTA” zorganizowało integracyjną imprezę rekreacyjną z udziałem młodzieży i dorosłych osób niepełnosprawnych pn. „Majówka wśród przyjaciół – I Ty możesz zostać Olimpijczykiem”, dla co najmniej 90 niepełnosprawnych mieszkańców Białej Podlaskiej. Przekazano dofinansowanie w wysokości 2.044 zł.
- 2) Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „PROSTA” zorganizowało integracyjną imprezę kulturalną z udziałem 26 dorosłych osób niepełnosprawnych pn. „Farma Iluzji i Świętego Mikołaja”. Przekazano dofinansowanie w wysokości 2.593 zł.
- 3) Białkopodlaskie Stowarzyszenie „AMAZONKI” zorganizowało integracyjną imprezę

rekreacyjną pn. „Gimnastyka w wodzie – sposób na zdrowy styl życia i dobre samopoczucie” dla 14 dorosłych osób niepełnosprawnych. Przekazano dofinansowanie w wysokości 1.710 zł.

- 4) Białkopodlaskie Stowarzyszenie „AMAZONKI” zorganizowało integracyjną imprezę turystyczną - Wycieczka na Mazury dla 18 dorosłych osób niepełnosprawnych. Przekazano dofinansowanie w wysokości 6.458 zł.
- 5) Polski Związek Głuchych Zarząd Oddziału Lubelskiego zorganizował integracyjną imprezę rekreacyjną pn. „Dzień Głuchego” dla 29 dorosłych osób niepełnosprawnych. Przekazano dofinansowanie w wysokości 585 zł.

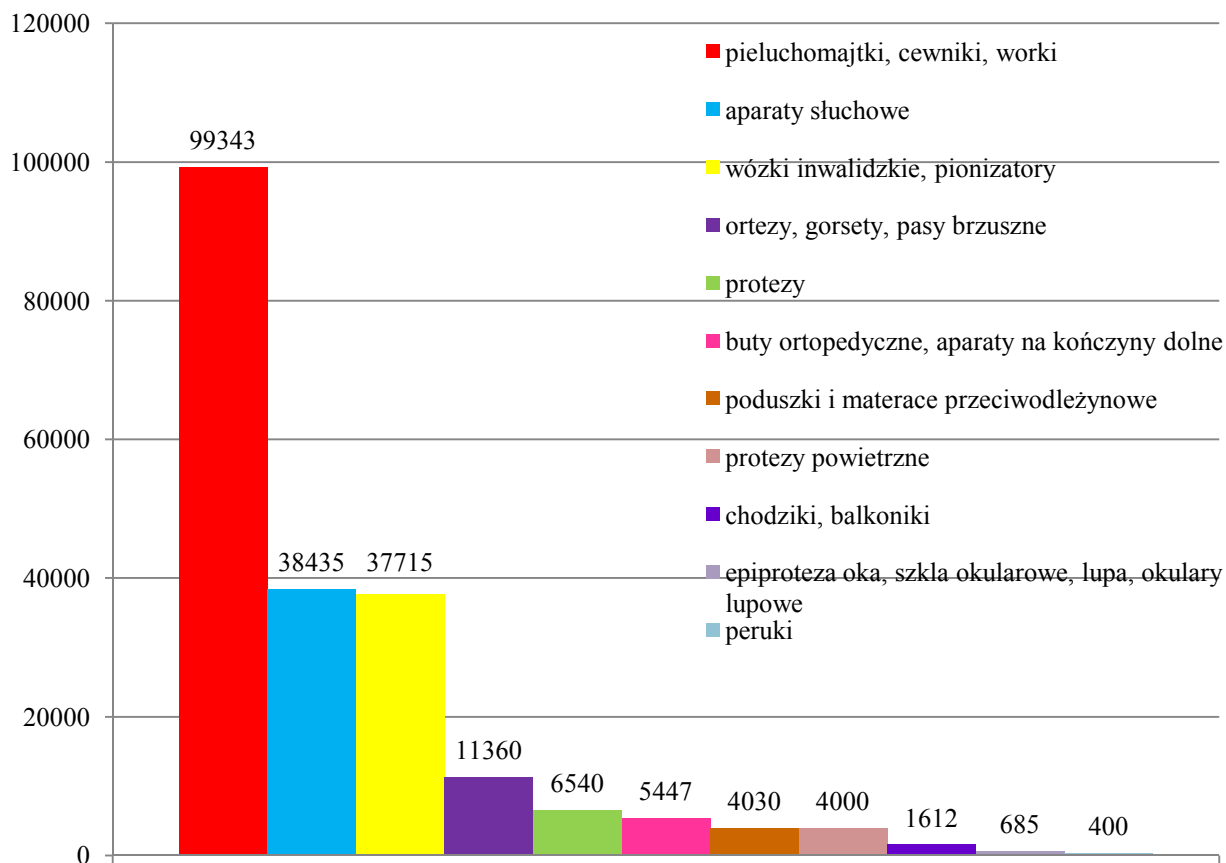

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w 2014 roku

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów

W 2014 r. w ramach zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze udzielono pomocy 224 dorosłym osobom niepełnosprawnym na kwotę 172.199 zł oraz 31 niepełnosprawnym dzieciom i młodzieży na kwotę 37.368 zł, rozpatrując łącznie 671 wniosków. Dofinansowano zakup: aparatów słuchowych, poduszek i materaców przeciwoślężynowych, protez (piersi, kończyn dolnych), protez powietrznych do bezdechu sennego, wózków inwalidzkich, pionizatora, butów ortopedycznych, chodzików, balkoników, podpórek, aparatów na kończyny dolne, ortez, gorsetów, pielucho – majtek, wkładek, cewników, worków, epiprotezy oka, soczewek okularowych, okularów lupowych, lupy, peruki, pasów brzusznych.

Ponadto 5 dorosłych osób niepełnosprawnych i 1 niepełnosprawne dziecko otrzymało dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny na łączną kwotę 2.833 zł. Dofinansowanie przeznaczono na zakup: 3 rowerów rehabilitacyjnych, 1 bieżni elektrycznej, 1 rotora magnetycznego oraz 1 przenośnego komputera wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem (1 dziecko).

Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w 2014 roku

Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

W 2014 r. ze środków PFRON dofinansowano pobyt na turnusie rehabilitacyjnym 115 dorosłym osobom niepełnosprawnym oraz 29 dzieciom i młodzieży przeznaczając na ten cel kwotę 139.169 zł. Dodatkowo dofinansowano pobyt na turnusie rehabilitacyjnym 50 opiekunom wydając kwotę 34.465 zł. Z powodu ograniczonych środków finansowych PFRON 86 osób nie otrzymało dofinansowania.

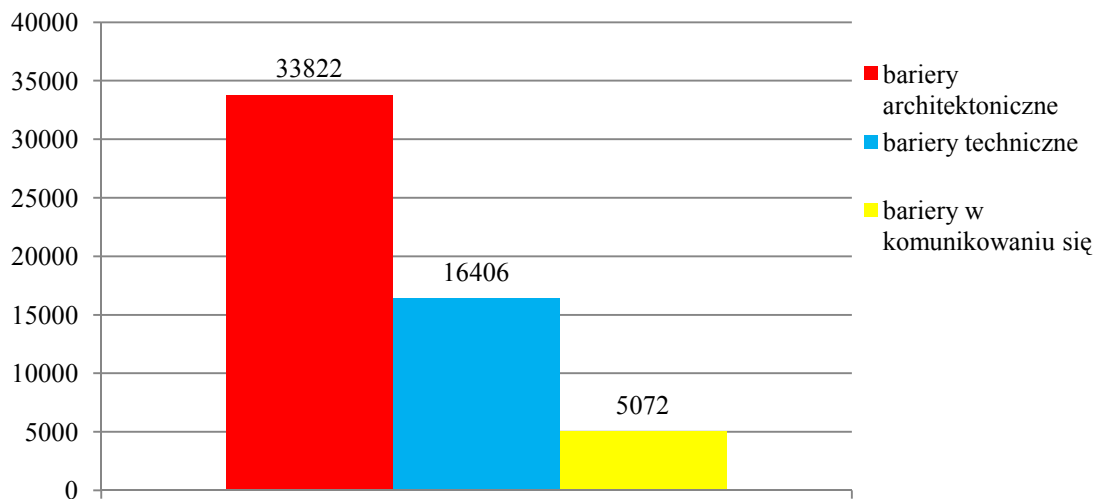
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych

W 2014 r. z dofinansowania ze środków PFRON do likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania skorzystało 11 dorosłych osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 33.822 zł. Środki Funduszu przeznaczone na dostosowanie 9 łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych, zakup schodołaza gaśnicowego oraz poszerzenie otworu drzwiowego i likwidację progów w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim.

W ramach likwidacji barier technicznych udzielono wsparcia ze środków PFRON 8 dorosłym osobom niepełnosprawnym na kwotę 16.406 zł dofinansując następujące zakupy: piec gazowy wraz z rozprowadzeniem instalacji gazowej, 2 podnośniki transportowo-kąpielowe, krzesło toaletowe, siedzisko prysznicowe, rampa najazdowa do wózka inwalidzkiego oraz aluminiowe szyny najazdowe na schody.

Dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się otrzymały 3 dorosłe osoby

niepełnosprawne na kwotę 5.072 zł. Środki Funduszu przeznaczone na zakup 2 komputerów przenośnych z dostępem do Internetu dla osób głuchoniemych, zestawu Streamera wspomagającego słyszenie i komunikację.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w 2014 roku.

Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika

W 2014 r. z usług tłumacza języka migowego skorzystała jedna osoba głuchoniema. Na ten cel ze środków PFRON przeznaczono kwotę 2.000 zł. Tłumacz języka migowego udzielał pomocy osobie niepełnosprawnej przy załatwianiu spraw codziennych, kontaktów ze szkołą, pracodawcą, wspierał przy współpracy z asystentem rodziny.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zlecane fundacjom oraz organizacjom pozarządowym

Na realizację zadania w 2014 r. wydatkowano środki PFRON w wysokości 10.000 zł, zawierając umowę z Bialskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Sprawni Inaczej”. Wykonanie zadania obejmowało prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które miały na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych. Wsparciem objętych było 8 niepełnosprawnych dzieci, podopiecznych Stowarzyszenia.

W ramach zadania prowadzona była terapia rehabilitacyjna, logopedyczna oraz psychologiczna.

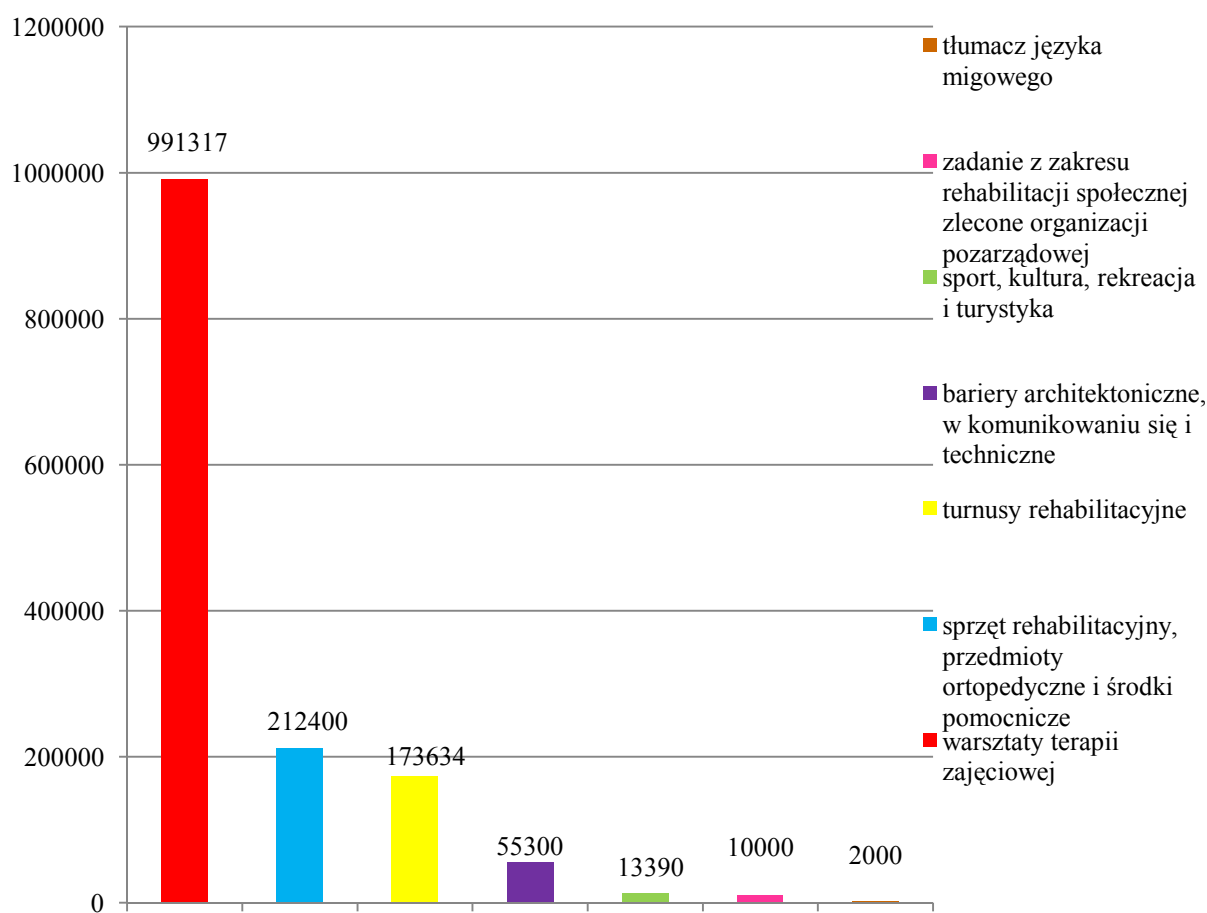
Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej

W 2014 r. na terenie Białej Podlaskiej funkcjonowały dwa warsztaty terapii zajęciowej:

1. Warsztat Terapii Zajęciowej przy Spółdzielni Inwalidów „ELREMET” obejmujący wsparciem terapeutycznym 35 osób niepełnosprawnych, w tym 28 mieszkańców Białej Podlaskiej, na którego działalność wydatkowano ze środków PFRON kwotę 517.846 zł.
2. Warsztat Terapii Zajęciowej przy Ośrodku „Misericordia” Caritas obejmujący terapią 32 osoby niepełnosprawne, w tym 15 mieszkańców Białej Podlaskiej, na którego działalność wydatkowano ze środków PFRON kwotę 473.472 zł.

Łącznie na działalność obu warsztatów terapii zajęciowej przekazano ze środków PFRON kwotę 991.317 zł.

Ponadto, działalność funkcjonujących na terenie Białej Podlaskiej warsztatów terapii zajęciowej, zgodnie z art. 10b ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, współfinansowana była w 10% z budżetów samorządów terytorialnych. Miasto Biała Podlaska na pokrycie kosztów rehabilitacji 43 mieszkańców miasta przekazało kwotę w wysokości 70.692 zł oraz dodatkowe środki w wysokości 5.939 zł na działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Spółdzielni Inwalidów „Elremet” z przeznaczeniem na zakup mebli do pracowni gospodarstwa domowego, natomiast powiat bialski na rehabilitację 24 mieszkańców powiatu przekazał kwotę w wysokości 39.456 zł.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych w 2014 r.

Pracownicy Działu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w 2014 r. ściśle współpracowali z Miejską Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, m.in. udzielając osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom informacji o przysługujących uprawnieniach, formach pomocy oraz zasadach korzystania z dofinansowania ze środków PFRON. Na spotkaniach organizowanych przez stowarzyszenia oraz przekazując informacje o wdrażanych programach PFRON, projektach systemowych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS.

Dodatkowo realizowane były specjalistyczne usługi transportowe. W ramach świadczonych usług dowożono 11 niepełnosprawnych dzieci do Zespołu Szkół Specjalnych i Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi oraz osoby niepełnosprawne m.in. do zakładów opieki zdrowotnej. W ciągu roku wykonano 1453 przewozy.

3. Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Uchwałą Nr VI/62/11 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 18 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2011 r. Nr 85, poz. 1596) oraz Zarządzeniem Nr 279/2011 Prezydenta Miasta Biała Podlaska z dnia 12 października 2011 r. został powołany Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Białej Podlaskiej na kadencję w latach 2011 – 2015.

W skład Zespołu wchodzi 13 przedstawicieli instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej.

Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

W roku 2014 odbyło się osiem posiedzeń Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Na spotkaniach Zespół omawiał prace grup roboczych, procedurę „Niebieskie Karty”, problemy pojawiające się w trakcie realizowania zadań określonych ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, precyzował procedury postępowania Zespołu i grup roboczych, omawiał działania dotyczące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) i w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Biała Podlaska na lata 2012 – 2015 przyjętym Uchwałą Nr XII/123/11 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 28 listopada 2011 r.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów tj.

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- kuratorów sądowych,
- prokuratorów
- oraz przedstawicieli innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności przez:
 1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
 2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
 3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
 4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
 5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

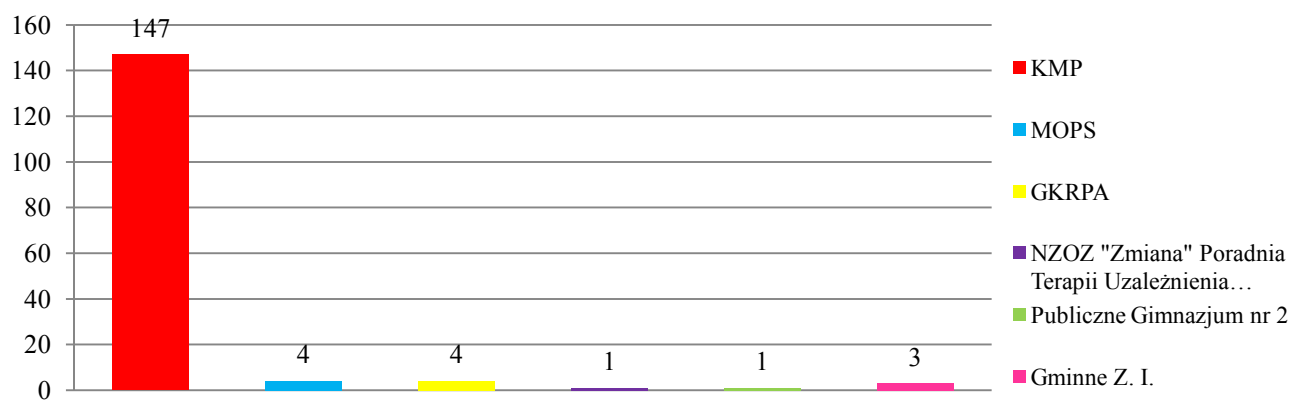
Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „**Niebieskie Karty**”.

Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

W okresie sprawozdawczym do Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło **160 „Niebieskich Kart”** w tym:

- 147 z Komendy Miejskiej Policji w Białej Podlaskiej
- 4 z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej
- 4 z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Biała Podlaska
- 1 z NZOZ „Zmiana” Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia ul. Stacyjna 6 w Białej Podlaskiej
- 1 z Publicznego Gimnazjum nr 2 im. M. Kopernika ul. Akademicka 8 w Białej Podlaskiej
- 3 z Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

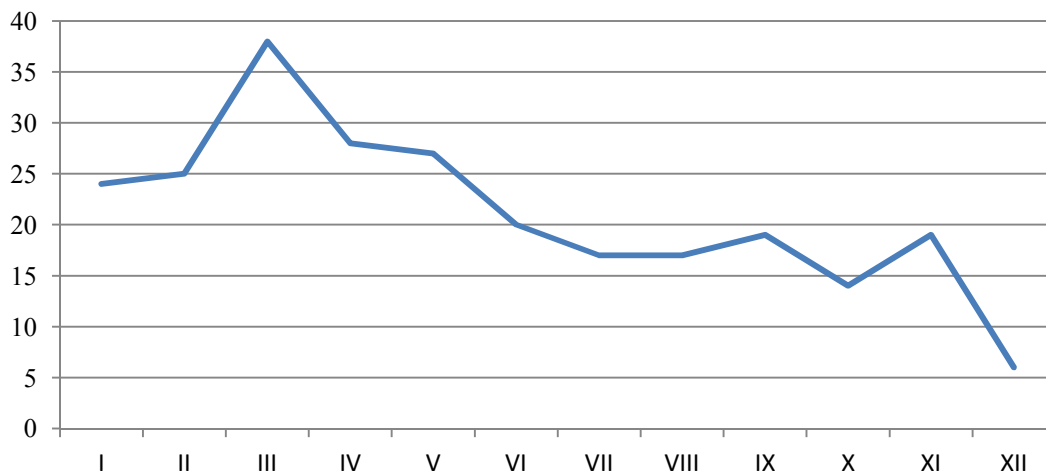

Liczba "Niebieskich Kart - A" w 2014 r.

W porównaniu z rokiem ubiegłym wystąpił wzrost zakładanych „Niebieskich Kart” o 48. Najczęściej „Niebieskie Karty” zakładali funkcjonariusze Policji.

Zgodnie z przepisami utworzono 121 grup roboczych w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Spotkania grup roboczych w 2014 r., na które były zapraszane osoby, co, do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz wzywano osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie odbywały się:

- Styczeń – 24
- Luty – 25
- Marzec – 38
- Kwiecień – 28
- Maj – 27
- Czerwiec – 20
- Lipiec – 17
- Sierpień – 17
- Wrzesień – 19
- Październik – 14
- Listopad – 19
- Grudzień – 6

Spotkania grup roboczych w poszczególnych miesiącach

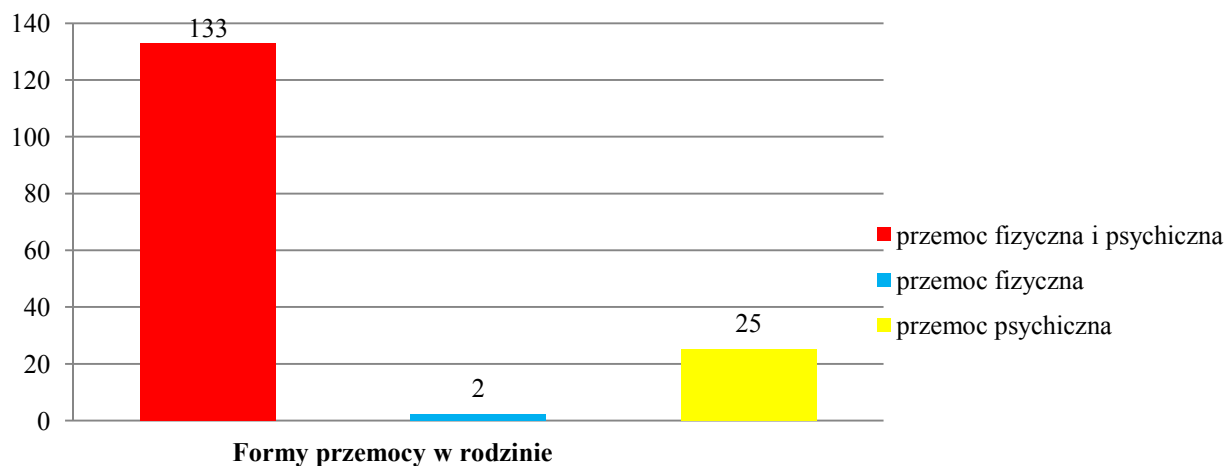
Na posiedzeniach grup roboczych wypełniono 109 formularzy „Niebieskich Kart C” z osobami co, do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz 76 formularzy „Niebieskich Kart D” z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił wzrost wypełnionych formularzy „Niebieskich Kart C” o 26, a „Niebieskich Kart D” o 29.

Wśród osób dotkniętych przemocą w rodzinie występuje zdecydowana przewaga kobiet. Na 160 wypełnionych „Niebieskich Kart” 143 osoby doświadczające przemocy to kobiety, a 13 osób to mężczyźni, 4 „Niebieskie Karty” dotyczyły przemocy wobec dzieci.

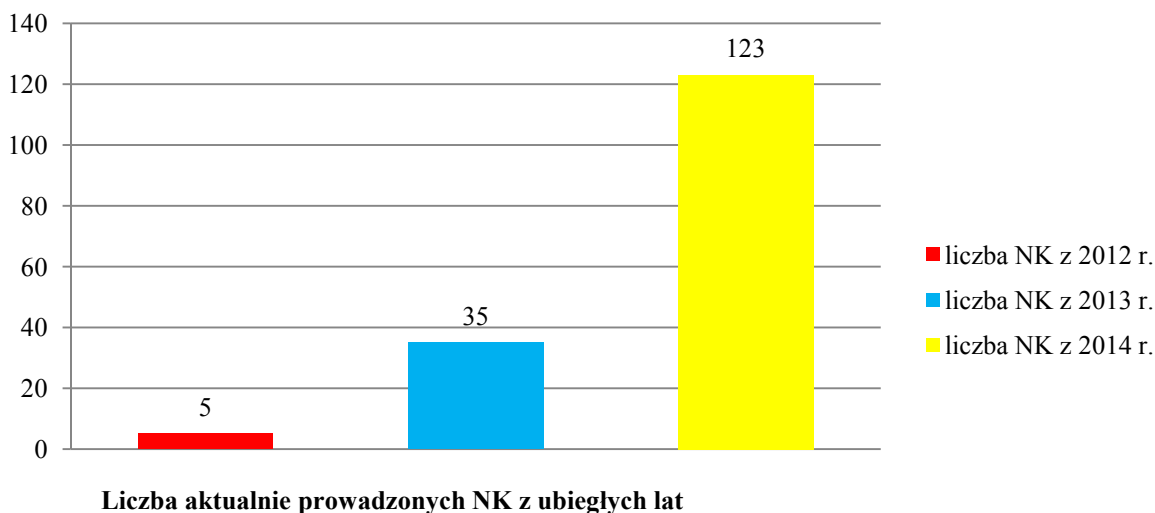
W przeważającej ilości „Niebieskich Kart” osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie nadużywają alkoholu (133 osoby).

Formy przemocy występujące w rodzinach obrazuje poniższy wykres.

Z założonych w 2014 r. „Niebieskich Kart” do 31 grudnia 2014 r. zakończono 37, nadal prowadzone są 123 „Niebieskie Karty”.

Ponadto w 2014 r. prowadzono 20 „Niebieskich Kart” z 2012 r., 86 „Niebieskich Kart” z 2013 r., z czego 15 NK z 2012 r. i 51 NK z 2013 r. zostało zakończonych, a 5 NK z 2012 r. i 35 NK z 2013 r. są w dalszym ciągu prowadzone.

W 2014 r. Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 4 prowadzonych „Niebieskich Kartach” złożył w Prokuraturze Rejonowej w Białej Podlaskiej zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk.

W ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Biała Podlaska z inicjatywy członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Białej Podlaskiej 3 października 2014 r. przeprowadzono szkolenie dla przedstawicieli instytucji i organizacji działających w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie p.n. „Komunikacja interpersonalna w interwencji kryzysowej”.

Członkowie Zespołu na zaproszenie Prokuratury Rejonowej w Białej Podlaskiej i Komendy Miejskiej Policji w Białej Podlaskiej uczestniczyli w dyżurach organizowanych w ramach „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem” od 24 lutego 2014 r. do 1 marca 2014 r.

Ponadto członkowie Zespołu wzięli udział w Pikniku Rodzinnym – Postaw na Rodzinę „Kolorowy Świat” z okazji Dnia Dziecka 1 czerwca 2014 r. organizowanym przez Białskie Centrum Kultury i Urząd Miasta. W punkcie informacyjnym członkowie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie udzielali poradnictwa i informacji nt. przemocy, procedur i instytucji oraz podmiotów świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Rozpowszechniano ulotki i broszury dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie wraz z informacją o świadczonej przez placówki pomocy.

Opracowano i wydrukowano ulotki dotyczące działalności Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z wykazem instytucji udzielających pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta Biała Podlaska. Ponadto wykonano roll – up, zakupiono ulotki, broszury i materiały edukacyjne poświęcone zjawisku przemocy w rodzinie w celu zapoznania środowisk z problemem.

Członkowie Zespołu i grup roboczych w swojej pracy napotykają na trudności związane z brakiem miejsc, do których można kierować sprawców przemocy w rodzinie, w celu podjęcia przez nich terapii i udziału w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Nadal na terenie miasta brak pomieszczeń dla osób stosujących przemoc w celu odizolowania ich od rodziny.

Ponadto utrudnieniem współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest niska frekwencja przedstawicieli niektórych

podmiotów podejmujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na posiedzeniach Zespołu i grup roboczych oraz nierównomierne obciążenie pracą członków zespołu interdyscyplinarnego.

Poza tym w związku z brakiem odpowiedniego przeszkolenia przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ważne jest organizowanie spotkań i szkoleń dla przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu zwiększenia wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, wypracowania skuteczniejszych metod działania podejmowanych wspólnie przez instytucje i organizacje pozarządowe.

Działalność Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2014 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Liczba prowadzonych procedur na dzień 31.12.2014 r.	163
2.	Liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego	8
3.	Liczba szkoleń zespołu interdyscyplinarnego	1
4.	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A” w 2014 r.	160
5.	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	4
6.	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez przedstawicieli Policji	147
7.	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez przedstawicieli Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Biała Podlaska	4
8.	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez przedstawicieli oświaty	1
9.	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez przedstawicieli ochrony zdrowia	1
10.	Liczba przekazanych „Niebieskich Kart – A” przez inne Zespoły Interdyscyplinarne	3
11.	Liczba „Niebieskich Kart – A”, które zostały założone ponownie w 2014 r. w toku trwania tej samej procedury	39
12.	Liczba powołanych Grup Roboczych w 2014 r.	121
13.	Liczba posiedzeń Grup Roboczych w 2014 r.	254
14.	Liczba prowadzonych procedur z 2013 r.	35
15.	Liczba prowadzonych procedur z 2012 r.	5
16.	Liczba zakończonych procedur z 2014 r.	37
17.	Liczba zakończonych procedur z 2013 r.	51
18.	Liczba zakończonych procedur z 2012 r.	15
19.	Liczba przekazanych przez zespół interdyscyplinarny zawiadomień do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie	4

VI. INNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MOPS W 2014 ROKU

1. Aktywny samorząd

Miasto Biała Podlaska w 2014 r. kontynuowało realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. Jednostką organizacyjną realizującą program był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej.

Celem głównym programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Program w 2014 roku obejmował następujące formy wsparcia:

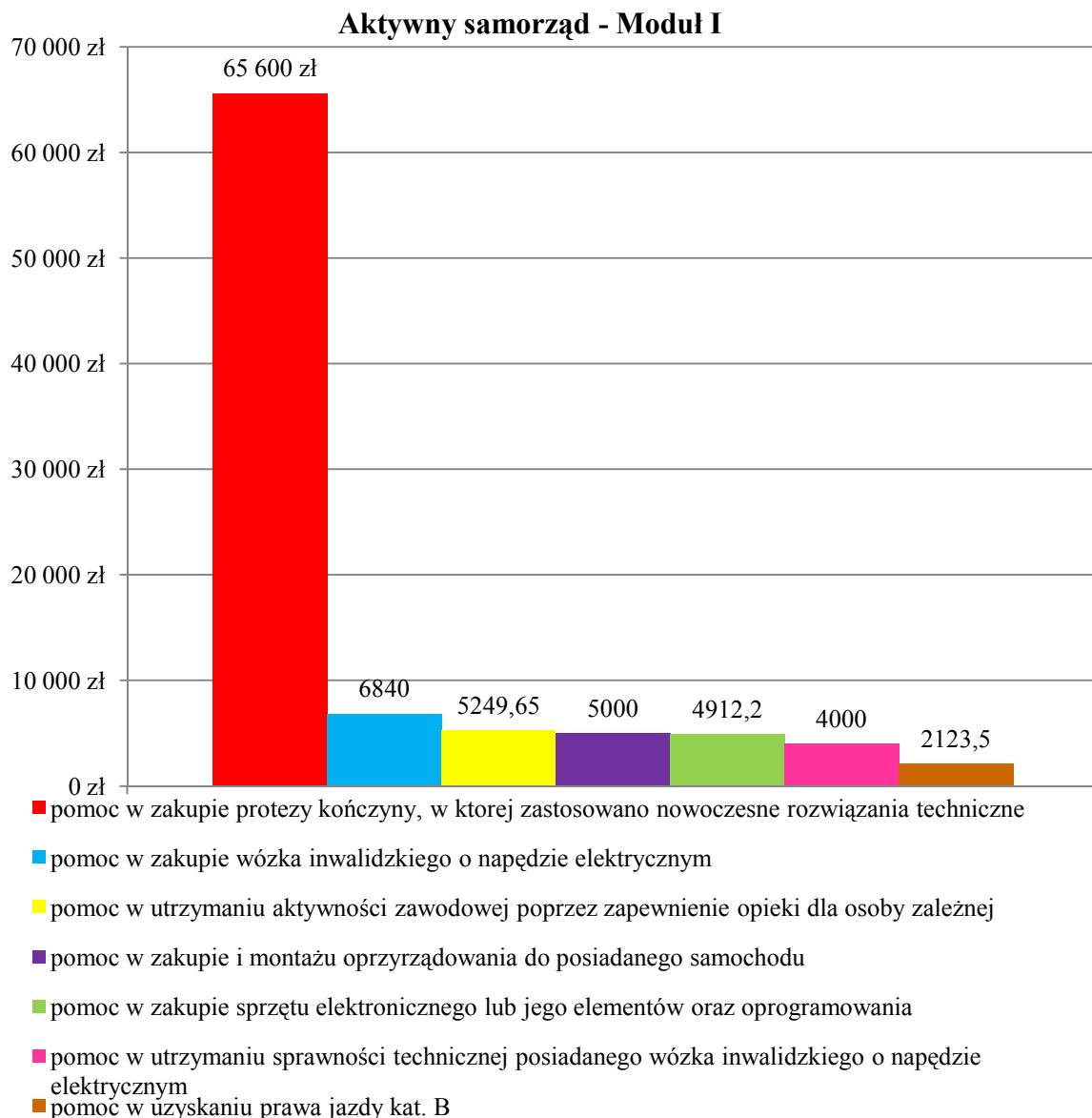
Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

1. Obszar A – likwidacja bariery transportowej:
 - zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
 - zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B.
2. Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:
 - zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
 - zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
3. Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
 - zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
 - zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości).
4. Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

W ramach modułu I złożono 15 wniosków, 13 zostało przeznaczonych do dofinansowania.

W ramach zawartych umów dofinansowano:

- 1 osobie zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu na kwotę 5.000 zł,
- 2 osobom uzyskanie prawa jazdy kat. B na łączną kwotę 2.122,50 zł,
- 1 osobie (z dysfunkcją narządu wzroku) zakup sprzętu elektronicznego, na łączną kwotę 4.912,20 zł,
- 1 osobie zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym na kwotę 6.840 zł,
- 2 osobom utrzymanie sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym na łączną kwotę 4.000 zł,
- 3 osobom zakup protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne oraz refundację kosztów dojazdu adresata programu na spotkanie z ekspertem PFRON na łączną kwotę 65.600 zł,
- 3 osobom w ramach obszaru D na łączną kwotę 5.248,65 zł.

Aktywny samorząd – Moduł I

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

W ramach modułu II złożono 27 wniosków na semestr I i II. W ramach zawartych umów udzielono pomocy uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym 17 osobom na łączną kwotę 54.285 zł, w tym:

- 6 osobom dofinansowano opłatę za czesne oraz dodatek na pokrycie kosztów kształcenia na kwotę 32.685 zł,
- 11 osobom przyznano dodatek na pokrycie kosztów kształcenia na kwotę 21.600 zł.

2. Program „Wyrównywania różnic między regionami II”

W 2014 r. Prezydent Miasta Biała Podlaska przyjął zaproszenie do udziału w Programie wyrównywania różnic między regionami II, przesyłając do Oddziału Lubelskiego PFRON, w dniu 28 kwietnia 2014 r. wystąpienie w sprawie uczestnictwa Miasta Biała Podlaska w realizacji programu oraz Wniosek o dofinansowanie ze środków PFRON projektów w ramach Programu.

Wystąpienie samorządu terytorialnego dotyczyło projektu zgłoszonego przez Stowarzyszenie

Pomocy Młodzieży i Dzieciom Autystycznym oraz Młodzieży i Dzieciom o Pokrewnych zaburzeniach „Wspólny Świat” planowanego do realizacji w ramach obszaru D programu pn. „Likwidacja barier transportowych – zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych dla Stowarzyszenia w Białej Podlaskiej”. Wystąpienie zostało zweryfikowane pozytywnie. Stowarzyszenie otrzymało dofinansowanie ze środków PFRON do zakupu mikrobusu w wysokości 70.000 zł.

Wniosek samorządu terytorialnego o dofinansowanie ze środków PFRON dotyczył dwóch projektów planowanych do realizacji w ramach następujących obszarów:

Obszar B programu – projekt pn. „Likwidacja barier w poruszaniu się w Samorządowym Przedszkolu Integracyjnym Nr 16 w Białej Podlaskiej”. Projekt został zweryfikowany pozytywnie. Na modernizację tarasów oraz budowę dwóch pochylni w Przedszkolu Samorządowym Nr 16 pozyskano dofinansowanie ze środków PFRON do kwoty 23.000 zł.

Obszar D programu – projekt pn. „Likwidacja barier transportowych – zakup mikrobusu do przewozu przez MOPS w Białej Podlaskiej osób niepełnosprawnych w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich”. Projekt został zweryfikowany pozytywnie. Uzyskano ze środków PFRON dofinansowanie do zakupu mikrobusu w wysokości 70.000 zł.

Obsługę merytoryczną realizowanych na podstawie umów z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych projektów zapewnił Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

3. Projekt systemowy realizowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W roku 2014 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej po raz siódmy realizował projekt systemowy pn. „Dzieci! mam pracę ... – promocja integracji społeczno – zawodowej w Białej Podlaskiej”.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w roku 2014 realizowały: osoby niepracujące zawodowo (bezrobotne i/lub nieaktywne zawodowo) zagrożone wykluczeniem społecznym, będące w wieku aktywności zawodowej (15-64 lata) i korzystające ze świadczeń pomocy społecznej lub usług finansowanych na podstawie przepisów o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Odbiorcą projektu było również otoczenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, m.in. osoby mieszkające we wspólnym gospodarstwie domowym., bądź współmieszkańcy Noclegowni dla bezdomnych.

W ramach projektu 62 uczestników (w tym 54 przystępujących do projektu po raz pierwszy) – realizowało działania w ramach:

1. kontraktów socjalnych – 34 osoby,
2. modyfikacji indywidualnych programów usamodzielnienia – 7 osób,
3. umów z osobami niepełnosprawnymi – 5 osób,
4. umów z rodzinami zastępczymi – 2 osoby,
5. programu aktywności lokalnej – 14 osób.

Celem działań projektów systemowych jest ułatwienie dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wykluczonym oraz dyskryminowanym na rynku pracy oraz podwyższenie ich statusu zawodowego i społecznego poprzez przygotowanie do wejścia na rynek pracy i integracji z rynkiem pracy. Cel główny realizowanego przez MOPS w 2014 roku projektu to wzrost kompetencji życiowych i umiejętności społeczno – zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Miasta Biała Podlaska.

Przy współpracy z doradcami zawodowymi Centrum Informacji i Planowania Kariery

Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie Filia w Białej Podlaskiej, każdemu uczestnikowi projektu w ramach instrumentu aktywizacji zawodowej sporządzono diagnozy potrzeb – podczas indywidualnych spotkań z doradcą zawodowym określono preferencje i predyspozycje zawodowe, sprecyzowano ścieżkę rozwoju zawodowego uczestnika, zaplanowano kierunki szkoleń /kursów/ warsztatów w ramach instrumentów aktywizacji edukacyjnej.

Efektom uzyskanych wskazań zawartych w diagnozach doradcy zawodowego, uczestnikom projektu zorganizowano:

- Praktyczny kurs fotografii – 2 osoby,
- Kurs Magazynier z obsługą wózków jezdniowych z napędem silnikowym – 11 osób,
- Kurs Opiekun osoby starszej – 3 osoby,
- Kurs Sprzedawca z obsługą komputera i kasy fiskalnej oraz programów magazynowych – 11 osób,
- Kurs Fryzjer z egzaminem czeladniczym – 6 osób,
- Szkolenie Operator koparko-ładowarki kl. III – 9 osób,
- Kurs Kucharz-garmażer – 6 osób,
- Kurs Makijaż artystyczny w tym przedłużanie rzęs, tipsy – 9 osób,
- Kurs kwalifikacyjny z zakresu oligofrenopedagogiki – 1 osoba,
- Zaawansowany kurs fotografii „Fotografia mody” – 1 osoba,
- Kurs naprawy i regeneracji pomp wtryskowych – 1 osoba,
- Indywidualne poradnictwo psychologiczne – 21 osób,
- Dwumodułowe grupowe wsparcie psychologiczne – 12 uczestniczek projektu wraz z 19 dziećmi (I moduł: 12 godzin wsparcia stacjonarnego, II moduł: dwa wyjazdowe warsztaty terapeutyczne – Farma Iluzji, Rakowiska)
- Szkolenie Podstawy pracy terapeutycznej z młodzieżą uzależnioną od substancji psychoaktywnych – 1 osoba,
- Warsztaty racjonalnego gospodarowania budżetem domowym – 10 osób,
- Grupowe wsparcie psychologiczne dla osób usamodzielnianych – 6 osób,
- Szkolenie Trening zastępowania agresji – model pracy terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą – 1 osoba,
- Kurs ADR przewóz towarów niebezpiecznych – 1 osoba,
- Szkolenie okresowe dla kierowców zawodowych wraz z badaniem psychologicznym – 1 osoba,
- Kurs ABC przedsiębiorczości z elementami księgowości, nowoczesną obsługą biura, w tym obsługą sekretariatu – 4 osoby,
- Kurs Masaż tkanek głębokich – 2 osoby,
- Warsztaty pieczenia i gotowania – 7 osób,
- Kurs Taping sportowy – 2 osoby,
- Warsztaty dekoracji stołów i potraw – 7 osób,
- Kurs Artystyczne układanie kwiatów – 5 osób,
- Warsztaty wsparcia „Uwierz w siebie” – 18 uczestników i 25 dzieci.

Ponadto w ramach udziału w projekcie sfinansowano osobie usamodzielnianej semestr studiów jednolitych magisterskich niestacjonarnych na kierunku psychologia.

W ramach Programu Aktywności Lokalnej pn. „Moja przyszłość w moich rękach” skierowanego do osób po opuszczeniu zakładu karnego i bezdomnych, zorganizowano:

- Warsztaty prozdrowotne – 6 osób,
- Trening kompetencji społecznych i umiejętności społecznych poprzez warsztaty radzenia sobie ze stresem i relaksacji – 6 osób,

- Trening kompetencji społecznych i umiejętności społecznych z zakresu komunikacji w rodzinie – 1 uczestniczka wraz z 2 dziećmi,
- Grupowe poradnictwo specjalistyczne dla osób uzależnionych – 6 osób,
- Grupowa terapia psychospołeczna dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – 7 osób,
- Specjalistyczne poradnictwo prawne – 10 osób,
- Warsztaty gospodarowania własnym budżetem – 2 osoby,
- Indywidualną terapię dla osób z trudnościami życiowymi – 1 osoba,
- Trening asertywności – 8 osób.

Jako instrument aktywizacji zdrowotnej: dofinansowano pobyt na turnusie rehabilitacyjnym 4 osobom niepełnosprawnym i ich 2 opiekunom.

Ogółem dotacja ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego wydatkowana w ramach realizowanego w 2014 roku projektu pn. „Dzieci! mam pracę promocja integracji społeczno – zawodowej w Białej Podlaskiej” wyniosła **531.476,43 zł.**

VII. KONTROLE MERYTORYCZNO – FINANSOWE W MOPS ORAZ W JEDNOSTKACH PODLEGŁYCH W RAMACH SPRAWOWANEGO PRZEZ MOPS NADZORU

1. Kontrole zewnętrzne

W roku 2014 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nie został poddany czynnościom kontrolnym przez zewnętrzne jednostki nadzorujące.

Z ramienia organu prowadzącego – Gminy Miejskiej Biała Podlaska – Zespół Kontrolny Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Biała Podlaska w dniach 09 – 30.10.2014 r. przeprowadził kontrolę funkcjonowania MOPS.

2. Kontrole wewnętrzne

Kontrola zarządcza w MOPS jest prowadzona przez dyrektora, jak również przez zastępcę dyrektora, głównego księgowego oraz koordynatora Działu Pomocy Środowiskowej, kierownika Działu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, koordynatora realizacji projektu systemowego.

Kontrola ma charakter bieżący. Polega na ciągłym nadzorowaniu podległych pracowników w zakresie badania prawidłowości sporządzanych dokumentów odzwierciedlających czynności w toku bądź, już dokonane.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w wykonywaniu czynności służbowych, sporządzane są notatki służbowe dyscyplinujące pracowników, bądź mogą być stosowane instrumenty dyscyplinujące przewidziane zapisami kodeksu pracy.

3. Kontrole przeprowadzane przez MOPS

W 2014 roku upoważnieni pracownicy MOPS dokonali czynności kontrolnych:

1. od 4.11 do 21.11.2014 r. w Warsztacie Terapii Zajęciowej funkcjonującym przy Spółdzielni Inwalidów „ELREMET” w Białej Podlaskiej;
2. od 20.11 do 26.11.2014 r. w siedzibie Zarządu Okręgowego Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej.
3. od 18.11 do 21.11.2014 r. w Wojewódzkim Ośrodku Pomocy Rodzinie SENS im. J. Dziedzica w Białej Podlaskiej;
4. od 15.10 do 17.10.2014 r. w Środowiskowym Domu Samopomocy prowadzonym przez Ośrodek Misericordia „Caritas” w Białej Podlaskiej;
5. od 26.06 do 4.07.2014 r. w Warsztacie Terapii Zajęciowej funkcjonującym przy Ośrodku Misericordia „Caritas” w Białej Podlaskiej.

VIII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej spoczywa na gminie jako jednostce, która jest najbliższą osobą ubiegającą się o wsparcie, a do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Organizacja pomocy społecznej w mieście Biała Podlaska oparta została m.in. na Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, który w sposób bezpośredni zaspokaja potrzeby osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i świadczy różnego rodzaju usługi.

Aby zapewnić rozwój usług pomocy społecznej i stworzyć system, który będzie odpowiadał potrzebom lokalnym i rozeznany problemom społecznym w najbliższej perspektywie w mieście Biała Podlaska należy rozważyć możliwość utworzenia:

- rodzinnego domu dziecka,
- domu pomocy społecznej,
- dziennego domu pomocy dla osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych,
- dziennego ośrodka wsparcia dla osób bezdomnych (np. na bazie istniejącej noclegowni, pod warunkiem rozbudowy),
- zakładu aktywności zawodowej,
- miejsc hostelowych dla ofiar przemocy w rodzinie.

Ponadto zasoby kadrowe w Dziale Opieki nad Rodziną i Dzieckiem są niewystarczające by realizować zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej m. in. do prowadzenia poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, jak również pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego oraz zapewnienia rodzinom zastępczym poradnictwa mającego na celu zachowanie i wzmocnienie kompetencji rodzin zastępczych i przeciwdziałaniu zjawisku wypalenia zawodowego.

Pomimo aktywnego poszukiwania osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, nadal brakuje rodzin gotowych do podjęcia się tej funkcji.

W 2014 r. MOPS zmienił swoją siedzibę. Budynek wymaga dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych tj. umożliwienia dostępu z poziomu terenu na poziom parteru poprzez zamontowanie odpowiedniego podnośnika schodowego.

Ponadto oczywistym jest fakt, iż struktura świadczeń nie może być zdominowana przez zasiłki – świadczenia pieniężne. Pomoc społeczna powinna być oferowana przede wszystkim w formie konkretnej pomocy rzeczowej lub szerokiego wachlarza usług odpowiadających indywidualnej sytuacji osoby bądź rodziny.